

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament de Ferreries

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DE FERRERIES

Doc.1 Document base per a la revisió

Versió 1

Juny de 2007

Equip redactor:

ibTEC
consultoria >>> projectes

Infanta, 68-70 07702 Maó
Tel. 971 364 383 Fax 971 570 595
ibtec@ibtec.es www.ibtec.es

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Ajuntament de Ferreries

PRIMERA REVISIÓ DEL PLA D'ACCIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL DE FERRERIES

Doc.1 Document base per la revisió

DIRECCIÓ FACULTATIVA

Consell Insular de Menorca
Joan Juaneda, biòleg

Ajuntament de Ferreries
Josep Carreras, batle

EQUIP REDACTOR

ibTEC, SC
Núria Carretero, geògrafa i tècnica en turisme
Georgina Bromwich, geògrafa
Josep Fortuny (coordinació), enginyer

Contingut

0. Preàmbul	7
1. Introducció	10
2. Anàlisi de situació del PAAM 2004.....	11
2.1. Descripció del PAAM 2004	11
2.1.1. Estructura del PAAM.....	13
2.1.2. Accions incloses al PAAM 2004.....	15
2.2. Grau d'avanç del PAAM	20
2.3. Anàlisi de continguts del PAAM.....	31
2.4. Proposta d'evolució	33
3. Procediment de revisió del PAAM	36
3.1. Metodologia	36
3.2. Calendari.....	42
4. Els compromisos d'Aalborg+10	43
4.1 Aspectes fonamentals dels compromisos d'Aalborg.....	43
4.2 Objectius, reptes i responsabilitats.	43
4.3 Els 10 compromisos.....	45
4.4 Procediment d'adhesió	49
4.5 Revisió dels 10 Compromisos d'Aalborg.....	50
4.6. Adequació del PAAM 2004 Aalborg+10.....	50
5. Referències	52
6. Definicions.....	53
Annex 1: Decret 123/2002	56
Annex 2: Document per a la signatura dels Compromisos d'Aalborg.....	65
Annex 3: Acta del Comitè Insular d'AL21 de juny de 2006.....	71
Annex 4: Notes de la reunió de tècnics de la XBS de 28 de febrer	79

0. Preàmbul

Menorca, declarada Reserva de Biosfera el 1993, ha esdevingut un model paradigmàtic de compromís amb els valors mediambientals de desenvolupament sostenible i qualitat de vida. Un fet significatiu ha estat que la totalitat del seu territori, representat pels vuit municipis de l'illa, s'ha adscrit a la carta d'Aalborg.

Durant el 2002 aquests municipis van iniciar els processos d'Agenda Local 21 amb la realització d'auditories ambientals que van servir per a desenvolupar la diagnosi de situació mediambiental. En el 2004 es van dissenyar els Plans d'Acció Ambiental Municipals amb la relació de programes, accions concretes i el sistema d'indicadors de seguiment definits per cada municipi, establint un procés participatiu en el que es van constituir els Tallers d'Agenda Local 21. A partir d'aquest moment es va iniciar l'execució dels respectius Plans d'Acció.

A principis de 2007 el Consell Insular de Menorca va treure a concurs públic la primera revisió dels plans d'accions ambientals dels vuit municipis de Menorca i suport tècnic als ajuntaments en els tràmits necessaris per a l'aprovació, per part del Govern de les Illes Balears, dels plans d'acció revisats. Els vuit municipis han renovat el conveni de col·laboració per a poder engegar aquesta primera revisió.

Per als municipis que emprenguin el procés de revisió dels Plans d'Acció, els beneficis a esperar rau en recuperar l'impuls de la fase inicial de l'Agenda Local 21 amb l'aprofitament del coneixement acumulat durant els primers anys d'implantació. Això pot permetre que es defineixin projectes de major qualitat i adequació a la realitat municipal, que incideixin positivament en la qualitat de vida actual i futura de la ciutadania, i estimulin la participació ciutadana. Dins dels ajuntaments, aquest procés ha de millorar la integració dels criteris de sostenibilitat, la coordinació i comunicació entre àrees i, en definitiva, la imatge municipal.

La revisió dels Plans d'Acció Ambiental Municipal és un procediment previst en els Plans de Seguiment de les Agendes Locals 21 dels municipis de Menorca aprovats el 2004. En aquests es recomana realitzar una revisió profunda dels PAAM en períodes de 4 anys, que permeti incorporar noves accions al PAAM a partir d'un procés de participació ciutadana que reculli les aportacions dels diferents agents socials i econòmics del municipi, i finalment obrir un procés de valoració que permeti establir les prioritats en la planificació de les accions que configuraran el nou Pla d'Acció Ambiental Municipal.

De la mateixa manera que es va fer per els PAAM originals, els nous Plans d'Acció Ambiental Municipal revisats hauran de seguir la tramitació establerta en el Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears:

- Aprovació pel Ple de l'Ajuntament.
- Validació per part del Comitè Insular d'Agenda Local 21, que elevarà informe a la Comissió Permanent de la Comissió Balear de Medi Ambient.
- Ratificació per part de la Comissió Balear de Medi Ambient, que determinarà en el seu cas la necessitat de modificar les inscripcions del municipi en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

L'actualització dels PAAM ha de partir d'una avaluació exhaustiva del nivell d'implantació de cada Pla d'Acció, que és diferent a cada municipi. Cal identificar, a partir d'aquesta avaluació, les principals debilitats i fortaleses del PAAM vigent en quant a tipologia de les accions i àmbit temàtics, organismes intervinents i limitacions competencials i pressupostàries que permetin l'optimització del nou Pla, en termes de factibilitat d'aconseguir els resultats esperats en els terminis establerts.

És necessari també la implicació activa dels càrrecs, tècnics i responsables municipals, que permeti la col·laboració i representació d'actuacions de totes les àrees de l'ajuntament a partir de la idea que l'Agenda Local 21 no és exclusiva l'àrea de medi ambient, sinó que implica el conjunt de la gestió dels Ajuntaments.

La revisió dels Plans d'Acció ha de servir també per:

- Adaptar els objectius i accions dels PAAM a l'evolució legislativa, tècnica, econòmica i social dels aspectes relacionats amb el desenvolupament sostenible. És d'especial rellevància l'adopció dels compromisos d'Aalborg com a reforç de les iniciatives locals i per a donar impuls per a revitalitzar l'Agenda Local 21.
- Adequar el Pla d'Acció a l'evolució de la gestió local de la sostenibilitat.
- Ajustar el Pla en funció del nivell d'implantació de les accions del PAAM vigent per àmbits temàtics.
- Adequar el Pla a l'evolució de l'estat social, ambiental i econòmic del municipi.
- Fomentar la incorporació d'accions dels àmbits temàtics d'actuació menys representats en els PAAM vigents.

Per abordar amb èxit el procés de revisió dels Plans d'Acció caldrà reconsiderar els aspectes bàsics integrals del procediment inicial de disseny del PAAM: definició

tècnica, comunicació municipal i participació ciutadana, per tal d'aconseguir la màxima implicació de tots els actors involucrats en aquest procés.

Els documents resultants d'aquesta primera revisió dels Plans d'Acció Ambiental s'elaboraran en dues fases de treball:

FASE R-I	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doc 1. Document base per a la revisió ▪ Doc 2. Actualització de dades ambientals
FASE R-II	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Doc 3. Pla de Participació ▪ Doc 4. Pla d'Actuació 2008-2011 ▪ Doc 5. Pla de Seguiment

1. Introducció

Aquest document és el primer que conforma la documentació prevista com a resultat de la primera revisió del Pla d'Acció Ambiental Municipal del municipi de Ferreries.

El *Document base per a la revisió dels Plans d'Acció* és l'eina fonamental per a definir les línies mestres a seguir en el procés de revisió. Es tracta del primer dels cinc documents que conformen el present treball.

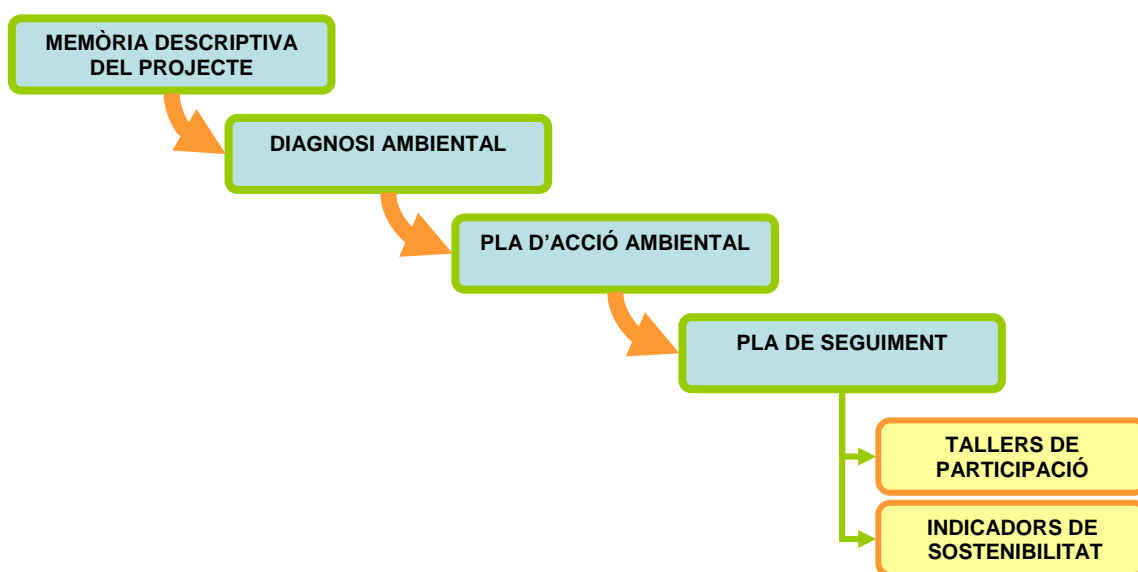
S'inicia amb una anàlisi exhaustiva de la situació del PAAM 2004 de Ferreries, la proposta d'evolució a partir de l'adaptació del PAAM als compromisos d'Aalborg i el procediment de revisió programat amb la metodologia aplicada i el cronograma establert.

Per altra banda, es dedica un capítol a difondre les directrius dels 10 compromisos d'Aalborg, pilar de la nova estructura del Pla d'Acció Ambiental del municipi de Ferreries.

2. Anàlisi de situació del PAAM 2004

2.1. Descripció del PAAM 2004

El procés d'agenda Local 21 al municipi de Ferreries es va engegar amb la firma per part del consistori de la Carta d'Aalborg, el 2001, suposant el compromís d'assolir el principi de desenvolupament sostenible a partir de la posada en marxa de la respectiva Agenda Local 21.

A continuació, el mes de març de 2002 es va iniciar la fase de diagnosi amb l'elaboració de *l'Auditoria Ambiental Municipal*, impulsada des del Consell Insular de Menorca i recolzada pel Govern Balear, que va finalitzar el mes d'octubre de 2003. Aquesta auditoria va constituir la base per al desplegament dels processos d'agenda Local 21 del municipi i la conseqüent redacció del *Pla d'Acció Ambiental*.

Concloua aquesta etapa es van emetre i lliurar a l'Ajuntament els documents següents:

FASE I	
DOCUMENT	DATA
I. Memòria descriptiva	Octubre 2002
II. Diagnosi Ambiental	Octubre 2002
III. Document de síntesi	Octubre 2002
IV. Sistema d'indicadors	Octubre 2002
V. Pla de Seguiment	Octubre 2002
VI. Pla de participació Ciutadana	Octubre 2002
VII. Annexos Tècnics	Octubre 2002

Al mes de juny de 2003 es va iniciar la segona etapa del procés, que va consistir en l'elaboració del Pla d'Acció Ambiental Municipal (PAAM 2004, en endavant). El mes d'octubre de 2004 amb l'avaluació i aprovació del PAAM 2004 resultant aprovat en Ple municipal el 2004, es va iniciar la fase d'execució.

A continuació i seguint el que disposa el *Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears*, un cop aprovat pel Ple municipal, el PAAM 2004 va ser validat pel Comitè Insular d'Agenda Local 21 de Menorca. Aquesta validació es va portar a terme a la reunió celebrada el dia 10 de febrer de 2004.

Posteriorment va ser validat per la Comissió Balear de Medi Ambient i inclòs en el Registre de Balear d'Agendes Locals 21, de la Conselleria de Medi Ambient en data 16 de març del mateix any.

L'ajuntament a més, es va comprometre a mantenir informat el Comitè Especialitzat dels avanços, retards, nivell d'èxit obtingut per les actuacions realitzades i el grau de compliment dels objectius. Per la seva banda, el respectiu Comitè Especialitzat ha de mantenir informada a la Comissió Balear de Medi Ambient mitjançant un informe sobre les anteriors circumstàncies i la seva incidència sobre el Pla d'Acció.

Els documents resultants d'aquesta segona fase van ser:

<i>FASE II</i>	
<i>DOCUMENT</i>	<i>DATA</i>
VIII. Pla d'Acció Ambiental Municipal	Novembre 2003
IX. Actualització del Pla de Participació Ciutadana	Novembre 2003
X. Actualització del Pla de Seguiment	Novembre 2003

Acabada aquesta segona fase l'Ajuntament va poder iniciar la seva trajectòria en el sentit de fer efectiva la implementació de l'Agenda 21 Local (AL21, en endavant)

El mateix procés d'AL21 contempla també iniciar un **procés de revisió del Pla d'Acció** que ha de incloure un seguit de fases i ser aprovat pels organismes corresponents.

2.1.1. Estructura del PAAM

El Pla d'Acció Ambiental Municipal del municipi de Ferreries es va dissenyar amb un horitzó de set anys. El PAAM és el document programàtic indispensable per a orientar el municipi cap a un desenvolupament sostenible. Partint de les deficiències detectades mitjançant la Diagnosi Ambiental i tenint en compte la participació ciutadana, es va elaborar un document que es va estructurar en 6 eixos vertebradors- 6 línies estratègiques d'actuació (LE), 30 programes d'actuacions concrets (PA) i un total de 104 accions a portar a terme, valorades i prioritzades.

Formalment, el PAAM s'estructura en tres nivells de concreció creixent:

- Línies Estratègiques: grans eixos d'actuació que han de solucionar la problemàtica ambiental detectada en la Diagnosi.
- Programes d'Actuacions: conjunt d'accions concretes que comparteixen un mateix objectiu genèric.
- Accions: tasques concretes, la realització de les quals no té perquè dependre de l'Ajuntament, i que s'orienten al compliment dels objectius concrets que es marca el Programa al qual pertanyen.

LE	PA	Accions	Factors implicats...
LE 1	3	14	Mobilitat / Planejament
LE 2	6	24	Sistemes Naturals / Entorn Natural / Patrimoni
LE 3	5	23	Aigua / Energia / Residus
LE 4	7	14	Gestió Municipal / Aigua / Energia / Residus
LE 5	6	18	Activitats Econòmiques / Patrimoni / Medi Social / Entorn Natural
LE 6	3	11	Medi Social
TOTAL	30	104	

L'enunciat de cada LE remarca l'objectiu principal que pretenen assolir les accions que la integren. Cada objectiu principal es desglossa en objectius puntuals, als quals fan referència els programes d'actuacions respectius. A continuació es resumeixen els objectius principals que han inspirat les línies, i es fa esment dels objectius secundaris:

Línea 1. Impuls d'un model d'ordenació territorial sostenible i valorització del medi urbà

L'objectiu d'aquesta línea és revisar el planejament tenint en compte criteris de sostenibilitat, així com impulsar un model de mobilitat que doni prioritat als vianants i bicicletes al centre urbà, i l'ús del transport públic enfront el vehicle privat. Consisteix en tres programes, i 14 accions.

Línea 2. Preservació de l'entorn natural

Amb aquesta línea, la intenció és aportar noves eines per a facilitar la gestió de l'entorn natural (estudis, redacció de plans especials de les àrees protegides, creació de noves figures de protecció, etc.) i millorar la gestió de la flora i la fauna, dels fons marins i de les àrees que gaudeixen d'algun tipus de protecció. Conté 6 programes i 24 accions en total.

Línea 3. Gestió dels aspectes ambientals seguint criteris de sostenibilitat

Aquesta línea, estructurat en 5 programes i 24 accions concretes, tracta de diversos àmbits del medi. Hi inclou la millora de la gestió actual de l'aigua, energia, residus i soroll, tenint en compte criteris de sostenibilitat: estalvi, major eficiència en l'ús, promoció de fonts alternatives, disminució dels afluents residuals, etc.

Línea 4. Incorporació de criteris ambientals a l'organització i gestió municipal

L'idea d'aquesta línea, la qual conté 7 programes i 14 accions, és que l'Ajuntament sigui el primer en donar importància al Medi Ambient. L'objectiu és que l'Ajuntament serveixi com a exemple de bones pràctiques ambientals i que incentivi als ciutadans a millorar també el seu comportament, afavorint uns hàbits més respectuosos amb el medi i amb menor generació d'impactes sobre aquest.

Línea 5. Dinamització social i econòmica local

La intenció d'aquesta línea és promoure una diversificació de l'economia, potenciant els oficis menys impactants i canviant el model turístic actual, així com promoure el món rural, facilitar l'accés a l'habitatge, i facilitar la integració i participació de tots els col·lectius a la societat. L'integra 6 programes i 18 accions.

Línea 6. Conscienciació i educació ambiental

Amb la finalitat de generar interès en el medi ambient, aquest línea té com a objectiu aconseguir una major sensibilització ambientals en tots els sectors i grups socials del municipi, així com fomentar la participació ciutadana en les decisions municipals. Consisteix en 3 programes i 11 accions.

2.1.2. Accions incloses al PAAM 2004

Les accions que configuren el PAMM 2004 es descriuen en fitxes individuals amb la informació següent:

Nom de l'acció	
Descripció	Petita memòria explicativa, justificativa de la necessitat de dur a terme l'acció
Àmbit	Àmbit de l'actuació, pot ser municipal, supramunicipal i intermunicipal.
Termini	Termini de l'actuació. Permet orientar l'inici de l'acció i la seva execució. Els diferents terminis establerts són curt (en curs o en fase d'execució en dos anys), mig (projecte aprovat i/o execució entre 3 i 5 anys), llarg (execució no prevista en els propers 5 anys).
Periodicitat	Periodicitat de l'actuació. Determina si ha de ser una acció puntual o si s'ha de d'actualitzar amb el temps. Així mateix, les actuacions més complexes o de major cost es poden dividir en diferents fases al llarg del temps (actuacions de periodicitat continuada)
Assoliment	Termini per completar l'actuació proposada. Potser curt, mig o llarg, depenent de la dificultat de portar a terme l'actuació, el cost econòmic de la mateixa i la periodicitat.
Entitats involucrades	Especificació dels organismes o entitats amb responsabilitat sobre l'acció
Recursos humans i tècnics	Determinació de les necessitats de recursos tant humans com tècnics per a poder portar a terme l'acció.
Valoració econòmica	Determinació del cost econòmic de l'acció en euros.
Fonts de finançament	Descripció de les possibles fonts de finançament

Línia estratègica:	1. Impuls d'un model d'ordenació territorial sostenible i valorització del medi urbà
Programa:	1.3. Promoure un model de mobilitat sostenible
Acció:	1.3.9. Millorar la pavimentació de la xarxa de camins rurals
Descripció: La xarxa de camins rurals del municipi, en alguns casos està deteriorada. Les pluges del darrer hivern han contribuït a aquest fet. Per això, tal com s'ha fet al camí de Tramuntana, cal dur un manteniment i millora de la pavimentació d'aquests camins rurals. Per això convindria destinar una partida anual a aquesta actuació.	
Àmbit: Municipal	
Termini: Curt	
Periodicitat: Puntual	
Assoliment: Llarg	
Prioritat: Mitjana	
Entitats involucrades en la seva execució: Ajuntament	
Recursos humans i tècnics: contractació d'una empresa externa	
Valoració econòmica: 3.000 €/any	
Fonts de finançament: -	
Observacions: -	

Model de fitxa descriptiva de les accions del PAAM 2004

A continuació es presenta la relació de les accions que engloba el PAAM 2004 del municipi de Ferreries:

Línea 1. Impuls d'un model d'ordenació territorial sostenible i valorització del medi urbà

Programa 1.1. Adequar el planejament i millorar el medi urbà

1.1.1. Revisar el PGOU

1.1.2. Planificar, ordenar i regularitzar la zona d'Els Alocs, Cala Mitjana i Trebalúger

Programa 1.2. Millorar el medi urbà

1.2.1. Valoritzar l'espai públic urbà

1.2.2. Establir criteris de disseny i de qualitat dels materials

Programa 1.3. Promoure un model de mobilitat sostenible

1.3.1. Equipar la ciutat per a impulsar l'ús de la bicicleta

1.3.2. Millorar el servei i promoure l'ús del transport públic

1.3.3. Millorar l'accessibilitat dels vianants

1.3.4. Fer el desviament de la carretera

1.3.5. Modificar la connexió entre el teixit urbà i la carretera

1.3.6. Millorar la senyalització vertical

1.3.7. Disposar d'un vial no motoritzat entre Ferreries i Cala Galdana i entre Ferreries i es Migjorn Gran

1.3.8. Fer bosses d'aparcaments

1.3.9. Millorar la pavimentació de la xarxa de camins rurals

1.3.10. Elevar lleugerament els passos de zebra de l'Avinguda Son Morera

Línea 2. Preservació de l'entorn natural

Programa 2.1. Aportar eines de suport a la gestió del Patrimoni natural

2.1.1. Actualitzar l'inventari i seguiment de l'estat de les zones humides i basses temporals

2.1.2. Realitzar un seguiment de l'estat del medi marí

2.1.3. Potenciar la recerca sobre el medi natural i el paisatge

2.1.4. Estudiar la capacitat d'acollida de les platges i regular-ne l'accés

2.1.5. Realitzar un estudi sobre l'estat dels sòls

2.1.6. Definir i ordenar una zona d'acampada

2.1.7. Implicar la població en la gestió del territori

2.1.8. Dur a terme una gestió forestal sostenible

2.1.9. Controlar les pràctiques agrícoles

Programa 2.2. Millorar la gestió de la flora i la fauna

2.2.1. Dur un control de les poblacions d'espècies vegetals amenaçades

2.2.2. Estudiar l'estat de conservació i dur un control de les poblacions d'espècies animals amenaçades

2.2.3. Dur un control d'espècies invasores

2.2.4. Fer enjardinaments públics amb espècies amenaçades

2.2.5. Dur un major control sobre els animals domèstics

2.2.6. Establir microreserves de flora

Programa 2.3. Protegir els fons marins

2.3.1. Impulsar la regulació de la Reserva Marina de la Costa Sud

Programa 2.4. Protegir els Espais Naturals

- 2.4.1. Continuar impulsant la creació del Parc Natural de la Costa Sud
- 2.4.2. Impulsar la creació d'un Parc Natural a la zona compresa entre l'ANEI Me-2 i Me-3
- 2.4.3. Modificar els límits de les ANEI
- 2.4.4. Redactar el Pla Especial de l'ANEI Me-17
- 2.4.5. Garantir la connectivitat entre espais naturals
- 2.4.6. Disminuir l'impacte de torres i línies elèctriques

Programa 2.5. Conservar el Patrimoni cultural

- 2.5.1. Preservar el Patrimoni arqueològic i etnològic

Programa 2.6. Millorar la gestió dels residus

- 2.6.1. Conservar i recuperar l'ús públic del Camí de Cavalls, Camí Reial i altres senders en desús

Línea 3. Gestió dels aspectes ambientals seguint criteris de sostenibilitat

Programa 3.1 Minimitzar el consum d'aigua i millorar la gestió de les aigües residuals

- 3.1.1. Realitzar un estudi d'identificació i control de les captacions d'aigua
- 3.1.2. Planificar els mecanismes d'explotació de l'aquífer
- 3.1.3. Habilitar un sistema per reduir el control de sals dissoltes en les instal·lacions de potabilització d'aigua
- 3.1.4. Segregar la xarxa d'aigües residuals industrials i domèstiques
- 3.1.5. Millorar l'eficiència de depuració de l'EDAR de Ferreries
- 3.1.6. Millorar la gestió de les aigües residuals als habitatges
- 3.1.7. Elaborar un estudi per a caracteritzar la contaminació de les aigües subterrànies
- 3.1.8. Promocionar l'ús de les cisternes per a la recollida d'aigües pluvials
- 3.1.9. Elaborar un programa de revisions de l'estat de la xarxa d'abastament
- 3.1.10. Regular l'horari de rec de jardins, parcs i agricultura

Programa 3.2. Millorar la gestió dels residus

- 3.2.1. Ampliar el parc de contenidors i optimitzar la seva distribució
- 3.2.2. Implantar la recollida selectiva de matèria orgànica i olis domèstics a Cala Galdana
- 3.2.3. Adequar la nova deixalleria a les necessitats de la població
- 3.2.4. Garantir una correcta recollida i gestió dels residus realitzant un seguiment acurat dels gestors autoritzats
- 3.2.5. Reubicar o condicionar el solar de recollida de residus voluminosos

Programa 3.3. Augmentar l'eficiència energètica i ús de les energies renovables

- 3.3.1. Continuitat en la promoció i aprofitament de les energies renovables
- 3.3.2. Promoure la substitució de sistemes d'escalfament i combustió industrial de gasoil per altres combustibles més nets
- 3.3.3. Promoure la incorporació dels combustibles alternatius en el transport públic
- 3.3.4. Implicar el sector immobiliari en la implantació de mesures d'eficiència energètica i energies renovables

Programa 3.4. Dur un control de la contaminació acústica

- 3.4.1. Realitzar una campanya de control de sorolls

Programa 3.5. Dur un control ambiental de les activitats

- 3.5.1. Realitzar un cens d'activitats amb la caracterització de les corrents residuals
- 3.5.2. Dur un major control sobre la producció de corrents residuals a les empreses

3.5.3. Millorar la gestió dels residus plàstics de les explotacions agràries

Línea 4. Incorporació de criteris ambientals a l'organització i gestió municipal

Programa 4.1. Controlar i gestionar els consums municipals

4.1.1. Aplicar un programa informàtic de control de la despesa energètica municipal

4.1.2. Instal·lar mesures d'estalvi d'aigua i energia en les dependències i serveis municipals

Programa 4.2. Promocionar l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables

4.2.1. Elaborar una ordenança que promogui l'Energia Solar

4.2.2. Incorporar criteris d'eficiència energètica als plecs de condicions de les instal·lacions noves o que es remodelin

4.2.3. Controlar la instal·lació d'antenes de telefonia mòbil i la seva radiació electromagnètica

Programa 4.3. Regular els residus

4.3.1. Redactar una Ordenança de residus que s'adapti al nou Pla Director Sectorial de Residus

Programa 4.4. Constituir un exemple de bones pràctiques ambiental

4.4.1. Executar les mesures proposades al Pla d'Implantació d'Energia Solar Tèrmica en edificis municipals

4.4.2. Fer de l'Ajuntament un exemple de bones pràctiques

Programa 4.5. Incentivar la millora ambiental

4.5.1. Promoure ajuts i incentius fiscals per a la producció neta i implantació de Sistemes de Gestió Ambiental en la indústria

4.5.2. Donar bonificacions fiscals per a l'edificació eficient

Programa 4.6. Millorar la comunicació a l'administració i la informació ciutadana

4.6.1. Millorar la comunicació entre les diferents administracions amb competències en matèria de Medi Ambient

4.6.2. Donar a conèixer les diferents ordenances ambientals

Programa 4.7. Fomentar la participació ciutadana

4.7.1. Crear un òrgan de participació estable en l'àmbit ambiental

4.7.2. Fomentar la participació ciutadana en la presa de decisions en tots els àmbits

Línea 5. Dinamització social i econòmica local

Programa 5.1. Diversificar l'economia local

5.1.1. Potenciar el Polígon industrial de Ferreries

5.1.2. Donar continuïtat al programa de promoció econòmica: potenciar els oficis tradicionals i l'aparició de noves ocupacions

5.1.3. Potenciar el mercat artesanal i productes autòctons de qualitat

5.1.4. Desestacionalitzar l'activitat laboral

Programa 5.2. Promoure el Desenvolupament Rural

5.2.1. Diversificar i recuperar conreus tradicionals

5.2.2. Augmentar el consum de la producció agroalimentària pròpia entre la població turística

5.2.3. Fomentar l'associacionisme al món rural

5.2.4. Fomentar l'agricultura ecològica

5.2.5. Fomentar l'agricultura entre la gent jove

Programa 5.3. Dur a terme una política integral de l'habitatge

5.3.1. Promocionar l'habitatge públic

Programa 5.4. Canviar el model turístic

5.4.1. Potenciar l'Ecoturisme

5.4.2. Eradicar l'oferta il·legal i impedir que en sorgeixi de nova

5.4.3. Ambientalitzar els recursos turístics

Programa 5.5. Promoure el coneixement del Patrimoni Cultural

5.5.1. Fer una guia o fulletó dels elements culturals d'interès del municipi

5.5.2. Fomentar el coneixement i el manteniment de les fonts orals

5.5.3. Realitzar una major difusió dels actes culturals

Programa 5.6. Augmentar la dinamització i integració social

5.6.1. Equipar el municipi amb un espai cultural i d'oci

5.6.2. Facilitar l'associacionisme i unió entre entitats

Línea 6. Conscienciació i educació ambiental

Programa 6.1. Promoure el coneixement i respecte per la natura

6.1.1. Promoure els itineraris i activitats de descoberta de l'entorn natural

6.1.2. Promoure l'acampada educativa

6.1.3. Atracar el món rural a les escoles

Programa 6.2. Potenciar la informació ambiental

6.2.1. Difondre àmplia i periòdicament l'evolució ambiental de la ciutat

Programa 6.3. 6.3. Potenciar la formació i educació ambiental

6.3.1. Fomentar un programa d'educació ambiental a l'escola

6.3.2. Impulsar un Pla d'Ambientalització dels Centres Escolars

6.3.3. Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental a la població

6.3.4. Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental entre el personal de l'Ajuntament

6.3.5. Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental als diferents sectors econòmics

6.3.6. Potenciar els equipaments d'educació ambiental existents dins i fora del municipi

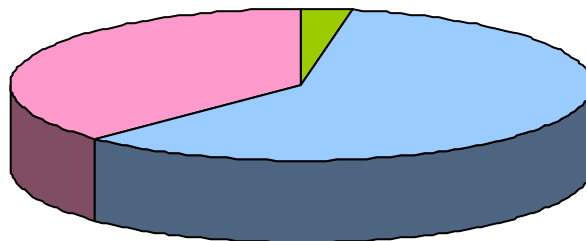
6.3.7. Promoure la utilització de plantes autòctones en jardineria

2.2. Grau d'avanç del PAAM

El grau d'avanç de la implantació del PAAM es valora anualment segons el nombre d'accions finalitzades o en execució. A data 7 de juny de 2007, la situació reportada per l'Ajuntament era la següent:

Accions	<i>Situació a 7/06/2007</i>	
Acabades	3	3%
En execució	62	60%
Pendents	39	38%
Eliminades	0	0%

ACCIONS ACABADES

Línea 1. Impuls d'un model d'ordenació territorial sostenible i valorització del medi urbà

- Acció:* 1.3.10. Elevar lleugerament els passos de zebra de l'Avinguda Son Morera
- Projectes:* Col·locació de passos elevats a l'Avinguda Son Morera
- Cost:* 12.637,52 €
- Finançament:* Ajuntament

Línea 3. Gestió dels aspectes ambientals seguint criteris de sostenibilitat

- Acció:* 3.1.7. Elaborar un estudi per a caracteritzar la contaminació de les aigües subterrànies
- Projectes:*
- Cost:*
- Finançament:*
- Acció:* 3.2.5. Reubicar o condicionar el solar de recollida de residus voluminosos
- Projectes:* Adequació abocador de residus voluminosos
- Cost:* 24.371,37 €
- Finançament:* Govern Balear; Ajuntament
- Acció:* 3.4.1. Realitzar una campanya de control de sorolls
- Projectes:* Elaboració dels mapes de renous dels nuclis urbans de Ferreries
- Cost:* 9.496,00€
- Finançament:* Govern Balear (80%) i Ajuntament (20%)

ACCIONS EN EXECUCIÓ

Línea 1. Impuls d'un model d'ordenació territorial sostenible i valorització del medi urbà

- Acció:* 1.1.1. Revisar el PGOU
Projectes: Projecte aprovat inicialment
Cost:
Finançament: Ajuntament; Consell Insular
- Acció:* 1.1.2. Planificar, ordenar i regularitzar la zona d'Els Alocs, Cala Mitjana i Trebalúger
Projectes: Enderrocament i transport de les deixalles produïdes per l'enderrocament de les barraques d'Els Alocs
Cost: 16.897,23 €
Finançament: Ajuntament; Consell Insular
- Acció:* 1.2.1. Valoritzar l'espai públic urbà
Projectes: Remodelació integral del casc antic de Ferreries
Cost: 1.015.602,40 €
Finançament: Govern Balear (75%); Ajuntament (25%)
- Acció:* 1.3.2. Millorar el servei i promoure l'ús del transport públic
Projectes:
Cost:
Finançament:
- Acció:* 1.3.3. Millorar l'accessibilitat dels vianants
Projectes: Supressió de barreres arquitectòniques del C. Bisbe Sever
Cost: 36.319,93 €
Finançament: Ajuntament
- Acció:* 1.3.6. Millorar la senyalització vertical
Projectes: Senyalització de la zona blava d'estacionament regulat i gratuït
Cost: 814,42 €
Finançament: Consell Insular (75%); Ajuntament (25%)
- Acció:* 1.3.9. Millorar la pavimentació de la xarxa de camins rurals
Projectes: Millora Camí d'Algendar
Cost: 282.150,69 €
Finançament: Ajuntament

Línea 2. Preservació de l'entorn natural

- Acció:* 2.1.1. Actualitzar l'inventari i seguiment de l'estat de les zones humides i basses temporals
Projectes:
Cost:
Finançament:
- Acció:* 2.1.2. Realitzar un seguiment de l'estat del medi marí

Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.1.3. Potenciar la recerca sobre el medi natural i el paisatge
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.1.4. Estudiar la capacitat d'acollida de les platges i regular-ne l'accés
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.1.7. Implicar la població en la gestió del territori
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.1.9. Controlar les pràctiques agrícoles
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.2.2. Estudiar l'estat de conservació i dur un control de les poblacions d'espècies animals amenaçades
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.2.3. Dur un control d'espècies invasores
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.2.5. Dur un major control sobre els animals domèstics
Projectes: Instal·lació d'un pipican dintre de la zona verda pública de POIFE
Cost: 7.089,90 €
Finançament: Consell Insular (75%); Ajuntament (25%)

Acció: 2.4.1. Continuar impulsant la creació del Parc Natural de la Costa Sud
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.4.2. Impulsar la creació d'un Parc Natural a la zona compresa entre l'ANEI Me-2 i Me-3

Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 2.5.1. Preservar el Patrimoni arqueològic i etnològic
Projectes: Revisió del catàleg de protecció del patrimoni històric municipal
Cost:
Finançament:

Acció: 2.6.1. Conservar i recuperar l'ús públic del Camí de Cavalls, Camí Reial i altres senders en desús
Projectes: Conservació i recuperació del Camí Reial
Cost:
Finançament:

Línea 3. Gestió dels aspectes ambientals seguint criteris de sostenibilitat

Acció: 3.1.1. Realitzar un estudi d'identificació i control de les captacions d'aigua
Projectes: Adquisició i repartiment entre la població de filtres economitzadors d'aigua.
Cost: 1.078,80 €
Finançament: Govern Balear (80%); Ajuntament (20%)

Acció: 3.1.2. Planificar els mecanismes d'explotació de l'aquífer
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 3.1.4. Segregar la xarxa d'aigües residuals industrials i domèstiques
Projectes: Segregació de les aigües pluvials de les residuals amb la implantació dels col·lectors B, C, D, E
Cost: 1.113.088,78 €
Finançament: Consell Insular; Ajuntament

Acció: 3.1.5. Millorar l'eficiència de depuració de l'EDAR de Ferreries
Projectes: Traspàs de la gestió municipal a la gestió de l'IBASAN de la depuració de l'EDAR de Ferreries
Cost:
Finançament: Govern Balear

Acció: 3.1.9. Elaborar un programa de revisions de l'estat de la xarxa d'abastament
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 3.1.10. Regular l'horari de rec de jardins, parcs i agricultura

- Projectes:** Campanya divulgativa i de sensibilització sobre l'ús de l'aigua, l'eficiència energètica i la recollida selectiva de residus-GOB Menorca
Cost: 5.963,45 €
Finançament: Govern Balear (80%); Ajuntament (20%)
- Acció:** 3.2.1. Ampliar el parc de contenidors i optimitzar la seva distribució
Projectes: Adquisició de cendrers per a papereres
Cost:
Finançament:
- Acció:** 3.2.2. Implantar la recollida selectiva de matèria orgànica i olis domèstics a Cala Galdana
Projectes:
Cost:
Finançament:
- Acció:** 3.2.3. Adequar la nova deixalleria a les necessitats de la població
Projectes: Projecte d'ampliació i adequació de la deixalleria de Ferreries
Cost: 209.700,00 €
Finançament: Consell Insular; Ajuntament
- Acció:** 3.2.4. Garantir una correcta recollida i gestió dels residus realitzant un seguiment acurat dels gestors autoritzats
Projectes: Campanya divulgativa i de sensibilització sobre l'ús de l'aigua, l'eficiència energètica i la recollida selectiva de residus-GOB Menorca
Cost: 5.963,45 €
Finançament: Govern Balear (80%); Ajuntament (20%)
- Acció:** 3.3.1. Continuïtat en la promoció i aprofitament de les energies renovables
Projectes: Instal·lació d'energia solar tèrmica per a producció d'aigua calenta sanitària a la nova residència geriàtrica i centre de dia
Cost: 11.766,23 €
Finançament: Govern Balear (80%); Ajuntament (20%)
- Acció:** 3.3.4. Implicar el sector immobiliari en la implantació de mesures d'eficiència energètica i energies renovables
Projectes:
Cost:
Finançament:
- Acció:** 3.5.3. Millorar la gestió dels residus plàstics de les explotacions agràries

Projectes:
Cost:
Finançament:

Línea 4. Incorporació de criteris ambientals a l'organització i gestió municipal

- Acció:* 4.1.2. Instal·lar mesures d'estalvi d'aigua i energia en les dependències i serveis municipals
- Projectes:* Instal·lació de dues faroles d'autoconsum per il·luminar la sinya que es col·loca a la zona verda del POIFE que ara s'ordena
- Cost:* 8.189.60 €
- Finançament:* Consell Insular (75%); Ajuntament (25%)
- Acció:* 4.2.3. Controlar la instal·lació d'antenes de telefonia mòbil i la seva radiació electromagnètica
- Projectes:*
- Cost:*
- Finançament:*
- Acció:* 4.4.1. Executar les mesures proposades al Pla d'Implantació d'Energia Solar Tèrmica en edificis municipals
- Projectes:* Instal·lació energia solar tèrmica per a la producció d'aigua calenta sanitària a la Residència Geriàtrica i centre de dia.
- Cost:* 11.766,23 €
- Finançament:* Govern Balear; Ajuntament
- Acció:* 4.4.2. Fer de l'Ajuntament un exemple de bones pràctiques
- Projectes:* Instal·lació d'energia solar tèrmica per a producció d'aigua calenta sanitària a la nova residència geriàtrica i centre de dia
- Cost:* Inclòs a acció 4.4.1
- Finançament:* Govern Balear (80%); Ajuntament (20%)
- Acció:* 4.5.2. Donar bonificacions fiscals per a l'edificació eficient
- Projectes:*
- Cost:*
- Finançament:*
- Acció:* 4.6.1. Millorar la comunicació entre les diferents administracions amb competències en matèria de Medi Ambient
- Projectes:*
- Cost:*
- Finançament:*
- Acció:* 4.7.1. Crear un òrgan de participació estable en l'àmbit ambiental

Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 4.7.2. Fomentar la participació ciutadana en la presa de decisions en tots els àmbits

Projectes:
Cost:
Finançament

Línea 5. Dinamització social i econòmica local

Acció: 5.1.1. Potenciar el Polígon industrial de Ferreries
Projectes: Ampliació del Polígon Industrial de Ferreries
Cost: 1.236.078,70 €
Finançament: Ajuntament; Consell Insular; Govern Balear

Acció: 5.1.3. Potenciar el mercat artesanal i productes autòctons de qualitat
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.1.4. Desestacionalitzar l'activitat laboral
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.2.2. Augmentar el consum de la producció agroalimentària pròpia entre la població turista
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.2.4. Fomentar l'agricultura ecològica
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.2.5. Fomentar l'agricultura entre la gent jove
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.3.1. Promocionar l'habitatge públic
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.4.1. Potenciar l'Ecoturisme
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.5.1. Fer una guia o fulletó dels elements culturals d'interès del municipi
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.5.2. Fomentar el coneixement i el manteniment de les fonts orals
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.5.3. Realitzar una major difusió dels actes culturals
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 5.6.1. Equipar el municipi amb un espai cultural i d'oci
Projectes: Construcció d'un edifici cultural i polivalent
Cost:
Finançament: Altres

Acció: 5.6.2. Facilitar l'associacionisme i unió entre entitats
Projectes:
Cost:
Finançament:

Línea 6. Conscienciació i educació ambiental

Acció: 6.1.1. Promoure els itineraris i activitats de descoberta de l'entorn natural
Projectes: Disseny i edició d'un tríptic divulgatiu dels valors mediambientals del terme municipal de Ferreries
Cost:
Finançament:

Acció: 6.1.2. Promoure l'acampada educativa
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 6.1.3. Atracar el món rural a les escoles

Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 6.3.1. Fomentar un programa d'educació ambiental a l'escola
Projectes: Campanya divulgativa i de sensibilització sobre l'ús de l'aigua, l'eficiència energètica i la recollida selectiva de residus-GOB Menorca
Cost: 5.963,45 €
Finançament: Govern Balear (80%); Ajuntament (20%)

Acció: 6.3.2. Impulsar un Pla d'Ambientalització dels Centres Escolars
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 6.3.3. Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental a la població
Projectes: Campanya divulgativa de conscienciació en relació a la temàtica d'educació vial i de convivència ciutadana
Cost: 1.972,50 €
Finançament: Consell Insular (75%); Ajuntament (25%)

Acció: 6.3.6. Potenciar els equipaments d'educació ambiental existents dins i fora del municipi
Projectes:
Cost:
Finançament:

Acció: 6.3.7. Promoure la utilització de plantes autòctones en jardineria
Projectes: Sembra de plantes autòctones o pròpies de l'illa i del nostre clima a la zona verda de POIFE
Cost: 3.318,14 €
Finançament: Consell Insular (75%); Ajuntament (25%)

ACCIONS PENDENTS

Línea 1. Impuls d'un model d'ordenació territorial sostenible i valorització del medi urbà

- Acció:* 1.2.2. Establir criteris de disseny i de qualitat dels materials
- Acció:* 1.3.1. Equipar la ciutat per a impulsar l'ús de la bicicleta
- Acció:* 1.3.4. Fer el desviament de la carretera
- Acció:* 1.3.5. Modificar la connexió entre el teixit urbà i la carretera
- Acció:* 1.3.7. Disposar d'un vial no motoritzat entre Ferreries i Cala Galdana i entre Ferreries i es Migjorn Gran
- Acció:* 1.3.8. Fer bosses d'aparcaments

Línea 2. Preservació de l'entorn natural

- Acció:** 2.1.5. Realitzar un estudi sobre l'estat dels sòls
- Acció:** 2.1.6. Definir i ordenar una zona d'acampada
- Acció:** 2.1.8. Dur a terme una gestió forestal sostenible
- Acció:** 2.2.1. Dur un control de les poblacions d'espècies vegetals amenaçades
- Acció:** 2.2.4. Fer enjardinaments públics amb espècies amenaçades
- Acció:** 2.2.6. Establir microreserves de flora
- Acció:** 2.3.1. Impulsar la regulació de la Reserva Marina de la Costa Sud
- Acció:** 2.4.3. Modificar els límits de les ANEI
- Acció:** 2.4.4. Redactar el Pla Especial de l'ANEI Me-17
- Acció:** 2.4.5. Garantir la connectivitat entre espais naturals
- Acció:** 2.4.6. Disminuir l'impacte de torres i línies elèctriques

Línea 3. Gestió dels aspectes ambientals seguint criteris de sostenibilitat

- Acció:** 3.1.3. Habilitar un sistema per reduir el control de sals dissoltes en les instal·lacions de potabilització d'aigua
- Acció:** 3.1.6. Millorar la gestió de les aigües residuals als habitatges
- Acció:** 3.1.8. Promocionar l'ús de les cisternes per a la recollida d'aigües pluvials
- Acció:** 3.3.2. Promoure la substitució de sistemes d'escalfament i combustió industrial de gasoil per altres combustibles més nets
- Acció:** 3.3.3. Promoure la incorporació dels combustibles alternatius en el transport públic
- Acció:** 3.5.1. Realitzar un cens d'activitats amb la caracterització de les corrents residuals
- Acció:** 3.5.2. Dur un major control sobre la producció de corrents residuals a les empreses

Línea 4. Incorporació de criteris ambientals a l'organització i gestió municipal

- Acció:** 4.1.1. Aplicar un programa informàtic de control de la despesa energètica municipal
- Acció:** 4.2.1. Elaborar una ordenança que promogui l'Energia Solar
- Acció:** 4.2.2. Incorporar criteris d'eficiència energètica als plecs de condicions de les instal·lacions noves o que es remodelin
- Acció:** 4.3.1. Redactar una Ordenança de residus que s'adapti al nou Pla Director Sectorial de Residus
- Acció:** 4.5.1. Promoure ajuts i incentius fiscals per a la producció neta i implantació de Sistemes de Gestió Ambiental en la indústria
- Acció:** 4.6.2. Donar a conèixer les diferents ordenances ambientals

Línea 5. Dinamització social i econòmica local

- Acció:* 5.1.2. Donar continuïtat al programa de promoció econòmica: potenciar els oficis tradicionals i l'aparició de noves ocupacions
- Acció:* 5.2.1. Diversificar i recuperar conreus tradicionals
- Acció:* 5.2.3. Fomentar l'associacionisme al món rural
- Acció:* 5.4.2. Eradicar l'oferta il·legal i impedir que en sorgeixi de nova
- Acció:* 5.4.3. Ambientaltitzar els recursos turístics

Línea 6. Conscienciació i educació ambiental

- Acció:* 6.2.1. Difondre àmplia i periòdicament l'evolució ambiental de la ciutat
- Acció:* 6.3.4. Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental entre el personal de l'Ajuntament
- Acció:* 6.3.5. Fomentar un programa de sensibilització i educació ambiental als diferents sectors econòmics

2.3. Anàlisi de continguts del PAAM

A la reunió de tècnics de la Xarxa Balear de Sostenibilitat del passat 28 de febrer de 2007 es va establir un sistema de codificació comú a les Agendes 21 dels municipis de les illes, per tal de caracteritzar les accions i projectes continguts en els PAAM de manera homogènia.

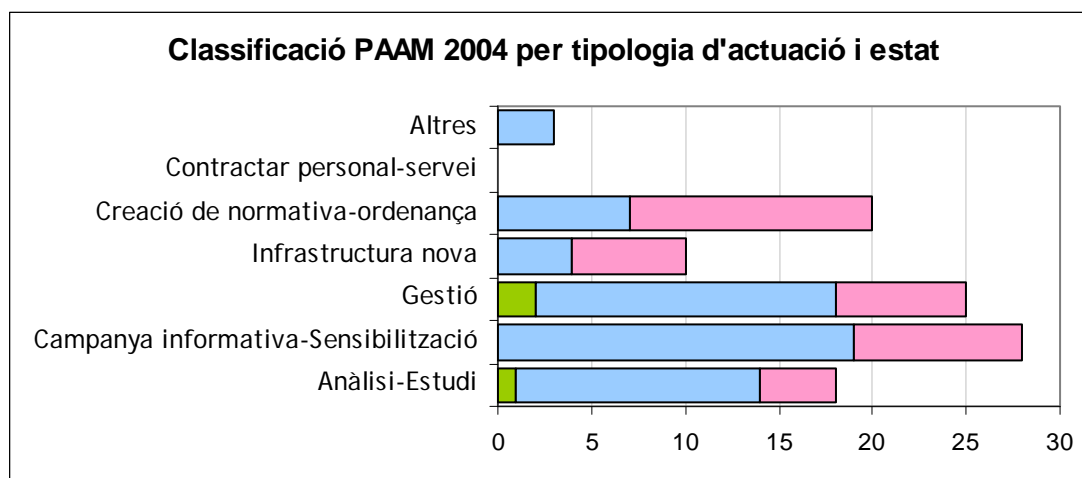
Aquesta codificació classifica les accions en base a la seva tipologia (tipus d'actuació que es preveu portar a terme) i temàtica, d'acord a les següents taules:

Tipologies d'accions/projectes
▪ Anàlisis o estudis
▪ Campanyes informatives i actuacions de sensibilització
▪ Gestió municipal
▪ Noves infraestructures
▪ Creació de normativa - ordenances
▪ Contractació de personal o serveis
▪ Altres

Temàtica ambiental
▪ Activitat Econòmica
▪ Aigua
▪ Educació
▪ Energia
▪ Medi Ambient
▪ Mobilitat
▪ Patrimoni
▪ Participació Ciutadana
▪ Renou
▪ Residus
▪ Acció Social
▪ Turisme
▪ Urbanisme
▪ Altres

Les accions del PAAM 2004 s'han classificat d'acord a aquesta codificació per tipologia d'actuacions i per temàtica. La classificació per tipologia es presenta al següent gràfic:

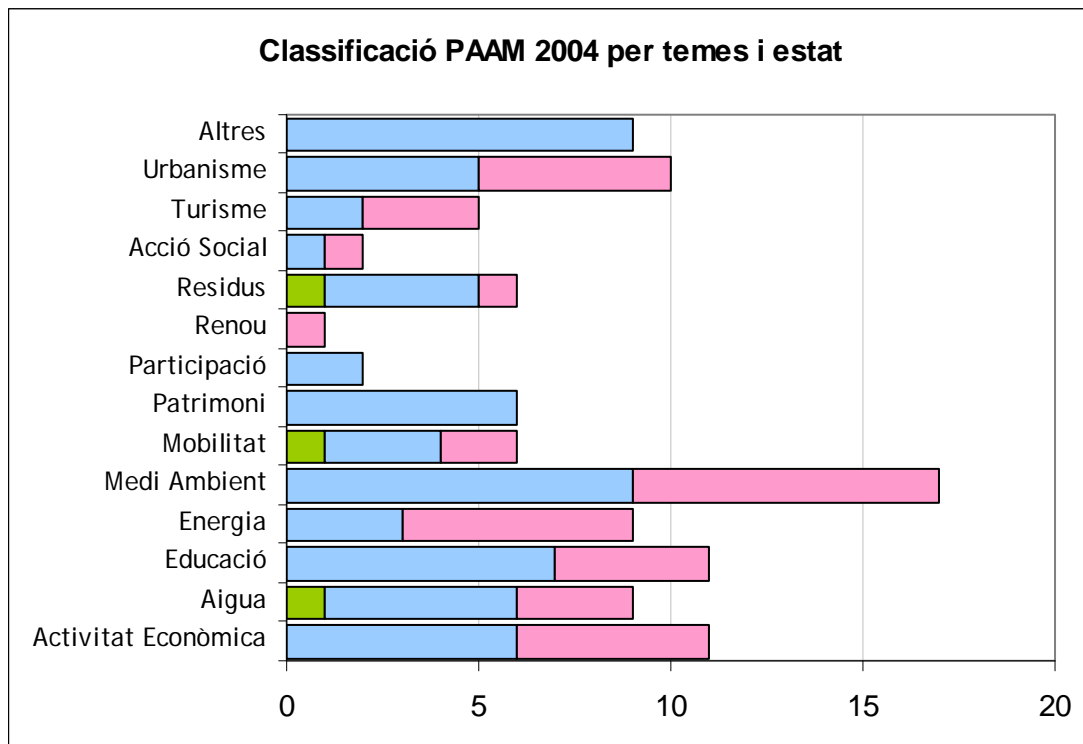

Es pot observar com dues tipologies d'actuacions (campanyes informatives de sensibilització i gestió municipal) representen més del 50% de les accions planificades del PAAM. De la resta de tipologies destaca que cap acció s'engloraria en la contractació directa de personal per l'àrea de medi ambient de l'ajuntament.

Si ens fixem en el grau d'avanç per tipologia (considerat com el percentatge d'accions acabades o en execució sobre el total), només dues agrupacions estan per sota del 50% (creació de normativa - ordenances, amb un avanç del 35%, i noves infraestructures, amb un avanç del 40%). El promig del municipi és del 63% d'accions acabades o en fase d'execució).

La classificació per temàtica ambiental dóna el següent resultat:

En aquest cas veiem com en la distribució per temes predominen les accions relacionades amb els àmbits de medi ambient (17 accions planificades). Per contra, les temàtiques amb menor representació corresponen a control de renous (1 acció), foment de la participació ciutadana (2 accions), acció social (2 accions) i turisme (5 accions).

Pel que fa al grau d'avanç per tema, només les accions agrupades en els àmbits d'energia (avanç del 33%) i turisme (avanç del 40%) presenten un percentatge d'implantació inferior al 50%.

2.4. Proposta d'evolució

Des de la Conferència de Ciutats i Pobles Sostenibles de l'any 2004, els governs locals europeus han anat adoptant els Compromisos d'Aalborg com un pas significatiu, passant de l'Agenda a l'Acció estratègica i coordinada, assumint les responsabilitats de govern i gestió local.

Els Compromisos suposen reforçar l'impuls donat envers un desenvolupament sostenible, buscant inspiració en els principis de sostenibilitat establerts en la Carta d'Aalborg. L'objectiu dels Compromisos és traduir la visió conjunta descrita

en la Carta d'Aalborg en objectius de sostenibilitat i accions tangibles a nivell local. Els Compromisos d'Aalborg suposen per tant, el recurs necessari del qual es seleccionen les prioritats que cada municipi consideri apropiades per la seva situació i accions tangibles a nivell local. Aquests formaran part del procés local i participatiu amb la finalitat d'identificar objectius específics i terminis per a monitoritzar el progrés en assolir-los, assegurant així un desenvolupament sostenible i afrontant els nous reptes en col·laboració amb totes les demés esferes de govern.

Un cop han passat sis anys des que els vuit municipis de l'illa de Menorca van firmar la Carta d'Aalborg a l'any 2001 i posteriorment van engegar el procés d'elaboració i implementació de l'Agenda Local 21, es proposa continuar la revisió del Pla d'Actuació Ambiental del municipi de Ferreries en aquesta línia, a partir de quatre fases:

1. Adhesió als compromisos d'Aalborg, seguint el procediment que es descriu a l'apartat 4.4 del present document.
2. Anàlisi de la situació de partida i priorització de les accions que contempla el PAAM 2004 a partir dels 10 compromisos d'Aalborg, amb l'objectiu d'afrontar els següents reptes (més informació dels compromisos d'Aalborg a l'apartat 4 del present document):

1. Governabilitat
2. Gestió local cap a la sostenibilitat
3. Béns naturals comuns
4. Consum i formes de vida responsables
5. Planificació i disseny urbanístic
6. Millor mobilitat i reducció de trànsit
7. Acció local per a la salut
8. Economia local viva i sostenible
9. Igualtat i justícia social
10. Del local al global

3. Obrir un procés de participació ciutadana per informar a la població, entitats i associacions del municipi de la situació actual, fer l'anàlisi del PAAM 2004 i recollir propostes que passin a conformar el nou Pla d'Actuació.
4. Elaboració dels següents documents com a resultat del procés de revisió:
  - *Doc 1. Document base per a la revisió* (doc. actual)
  - *Doc 2. Actualització de dades ambientals*
  - *Doc 3. Pla de Participació*
  - *Doc 4. Pla d'Actuació 2008-2001*
  - *Doc 5. Pla de Seguiment*

3. Procediment de revisió del PAAM

3.1. Metodologia

A continuació s'exposa la metodologia seguida per a la revisió del Pla d'Acció Ambiental de Ferreries pels diferents lliurables. Veurem que s'estructuren en les dues fases de treball, la Diagnosi ambiental municipal i el PAAM 2008-2011. Així mateix, es desglossa la metodologia aplicada per a cada una en funció dels lliurables resultants del procés de revisió:

PRIMERA FASE: ACTUALITZACIÓ DE LA DIAGNOSI AMBIENTAL MUNICIPAL

DOC 1. DOCUMENTACIÓ BASE PER A LA REVISIÓ

- *Nova codificació de les 104 accions existents a partir dels 10 Compromisos d'Aalborg.*

A la reunió tècnica de la Xarxa balear de Sostenibilitat (XBS, en endavant) celebrada en data 28 de febrer de 2007, es va acordar fer servir un model unificat de formulari de seguiment de l'avanç del PAAM per a tots els municipis de les Illes Balears, establint criteris de codificació i classificació dels projectes comuns. Aquest full enumera totes les accions recollides en el PAAM 2004 de Ferreries distribuïdes per Línies estratègiques.

En conseqüència, s'ha adaptat el model que es feia servir fins llavors a la nova codificació demanada per la XBS. Per altra banda, s'emplenen les columnes que es disposava d'informació, concretament les C1.-C5.

- *Anàlisi del grau d'avanç del PAAM 2004.* (més informació al Doc.4)

El formulari de seguiment s'ha lliurat a l'Ajuntament de Ferreries per tal que informin de la situació de cada acció contemplada al PAAM. A partir de les dades disponibles en el PAAM 2004, ja s'han informat els següents camps:

- Nom del municipi
- Nombre d'habitants
- Data d'actualització del document
- C1. Pla d'Acció
- C2. Compromisos d'Aalborg
- C3. Tema
- C4. Tipologia
- C5. Prioritat
- C6. Estat
- C7. Pressupost estimat

- C8. Cost del projecte acabat
- C9. Font de finançament
- C10. Resultat del projecte

Els responsables municipals han de revisar les columnes C6.-C.10 amb les dades més recents què disposin. Cal tenir en compte que es tracta d'una posada al dia de la informació donat que ja s'havia presentat un primer model de seguiment del PAAM en data 20 de juny de 2006, moment en què es va celebrar el Comitè Insular d'agenda Local 21 de Menorca.

- *Anàlisi dels continguts del PAAM 2004.*

A partir de la informació relativa a l'avanç del PAAM 2004, s'ha realitzat l'anàlisi de continguts en base a les tipologies de les accions, temes que tracten i compromisos d'Aalborg que representen, en funció també del grau d'avanç de cada classificació (veure apartat 2.2. i 2.3. d'aquest document).

DOC 2. ACTUALITZACIÓ DE DADES AMBIENTALS

Per a dur a terme l'actualització de les dades ambientals es segueix la següent metodologia:

- *Anàlisi de la Diagnosi Ambiental realitzada el 2001.*
- *Càlcul de l'evolució del Sistema d'Indicadors definits per la XBS, a nivell municipal i a nivell insular a partir de la documentació facilitada per obtenir de manera homogènia els indicadors comuns a les Balears (més informació al Doc.5).*
- *Anàlisi de l'enquesta de percepció ciutadana realitzada entre els mesos de març a juny de 2007 (veure model d'enquesta a l'annex d'aquest document).*
- *Valoració dels Tallers d'AL21 realitzada a partir d'enquestes repartides entre els participants del taller (veure model d'enquesta a l'annex d'aquest document).*
- *Reunions tècniques amb els diferents responsables municipals i organitzacions del municipi.*
- *Redacció del document de conclusions del balanç de situació resultant, Actualització de Dades Ambientals (doc.2)*

SEGONA FASE: PAAM 2008-2011

En aquesta segona fase, a partir de la informació de la primera fase i del PAAM 2004 es tracta d'elaborar el document resultant que, basant-se en la diagnosi abans esmentada, defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per a portar a terme la millora sostenible del municipi. Aquesta documentació serà la que conformarà el Pla d'Acció Ambiental Municipal de Ferreries (PAAM 2008-2011, en endavant).

Les fases que contempla l'elaboració del PAAM 2008-2011 són les següents:

- 1) Elaboració i redacció del Pla de Participació (doc 3.)
- 2) Elaboració i redacció de l'Actualització del Pla de Seguiment (doc.5).
- 3) Elaboració i redacció del Pla d'Actuació 2008-2011 (doc.4).

DOC 3. PLA DE PARTICIPACIÓ

En aquest cas la metodologia utilitzada s'adreça a engegar el procés participatiu local d'establiment d'objectius que incorpori l'Agenda Local 21 existent i la continuïtat dels tallers de participació ciutadana iniciats l'any 2002.

- Es convoquen *Tallers de participació oberts a la ciutadania en general, entitats, associacions i altres organismes del municipi* per a fer la presentació del balanç de situació al Taller d'AL21.
- Es duen a terme *reunions amb les diferents associacions i entitats del municipi* per fer-los partícips del procés de revisió del PAAM.
- S'obre posteriorment un *termini per a la recepció de projectes a incorporar al PAAM* revisat. Es convida expressament als membres del Taller, les associacions, entitats i agents socials del municipi, així com a la ciutadania en general.
- Un cop recollides, analitzades i classificades les propostes rebudes, es convoquen *Tallers de participació* per a fer l'avaluació i prioritització dels projectes presentats a formar part del nou PAAM 2008-2011. La metodologia utilitzada es descriu més exhaustivament en el Doc 3. Pla de participació.
- Per altra banda, es plantegen els *punts forts i dèbils dels Tallers de participació ciutadana* realitzats fins ara com a base per establir noves estratègies de participació.

- Es prepara un recull de propostes metodològiques de funcionament i dinamització dels Tallers.

DOC 4. PLA D'ACTUACIÓ 2008-2011

Per a la elaboració del Pla d'Actuació se segueix la següent metodologia:

- Proposta de continuïtat o eliminació de les accions pendents del PAAM 2004, així com de les accions recurrents iniciades.
- Recepció, classificació i consolidació del projectes de les associacions, entitats i resta d'organismes del municipi, així com dels ciutadans que vulguin a nivell particular. Agrupament i integració en els Compromisos d'Aalborg.
- Seguiment dels Compromisos d'Aalborg per a jerarquitzar els projectes d'actuació.
- Debat dels projectes presentats en el Taller per a la validació de les propostes i la seva prioritització. (ja esmentat a l'apartat anterior)
- Presentació dels resultats a l'equip de govern i/o al Ple de l'ajuntament, que aprovaran els projectes a incloure al PAAM 2008-2011.
- Redacció del Pla d'Actuació a partir dels projectes aprovats pel Ple Municipal.

El Pla d'Actuació 2008-2011, com a document programàtic, s'estructura en Línies Estratègiques (LE, que es corresponen amb els **10 Compromisos d'Aalborg**) i els **Programes d'Actuació (PA)** que les integren. Conté **Accions Concretas (AC)**, dins els Programes d'Actuació, que es valoren i es prioritzen, de manera que es puguin incloure formalment en la política local de gestió, dins de la dinàmica funcional de l'ajuntament.

Per tal que aquestes Accions Concretas puguin materialitzar-se, es concreten en **Projectes d'Actuació Concrets (PAC)**, detallant en què consistirà cada acció (una o més actuacions concretes per acció). Per tant, es procedirà a identificar les accions emmarcant-les en Línies Estratègiques, es farà la proposta de Programes d'Actuació a desenvolupar dintre de cada Línia Estratègica i es definiran les Accions i Projectes concrets que contenen.

D'aquesta manera el PAAM 2008 dóna compliment al Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears (veure aquest a l'annex del document actual). Aquest decret, en el seu article 4. Definicions, estableix *que el Pla d'Actuació és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en el Diagnòstic. Aquestes accions es*

defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius generals i àmbit d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars).

Formalment, el PAAM 2008-2011 s'estructurarà en els 5 nivells esmentats, de concreció creixent:

1. Línies Estratègiques: grans eixos d'actuació que s'adopten com a mitjà per a seleccionar les prioritats adequades a la situació i a les necessitats locals, que tenen també un impacte global.
  2. Programes d'Actuació: són les propostes d'actuació en un mateix Compromís d'Aalborg i amb objectius particulars, definides en el Pla d'Actuació.
  3. Accions: són les accions en què es subdivideix cada Programa d'Actuació i que corresponen a cada objectiu de cada Programa.
  4. Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat. A cada projecte es fa constar el següent:
    - a. Nom del projecte
    - b. Descripció
    - c. Objectius a assolir
    - d. Indicadors de seguiment / mètriques
    - e. Recursos humans, tècnics i econòmics requerits per dur-lo a terme
    - f. Pressupost estimat
    - g. Prioritat d'execució
    - h. Planificació / Temporització
    - i. Àrea responsable
      - De la seva execució
      - Del seu seguiment
- Redacció del document resultant.

Aquest document inclou els apartats que es relacionen a l'esquema de la pàgina següent. :

PLA D'ACTUACIÓ 2008-2011

0. Preàmbul

1. Introducció

2. Estructura del PAAM:

2.1. Definició de les Línies Estratègiques

2.2. Definició dels Programes d'Actuació

2.3. Definició de les Accions

2.4. Estructura del PAAM

3. Metodologia aplicada per a la prioritització dels projectes d'actuació

4. Fitxes descriptives dels projectes d'actuació

5. Clasificació i prioritització dels projectes d'actuació

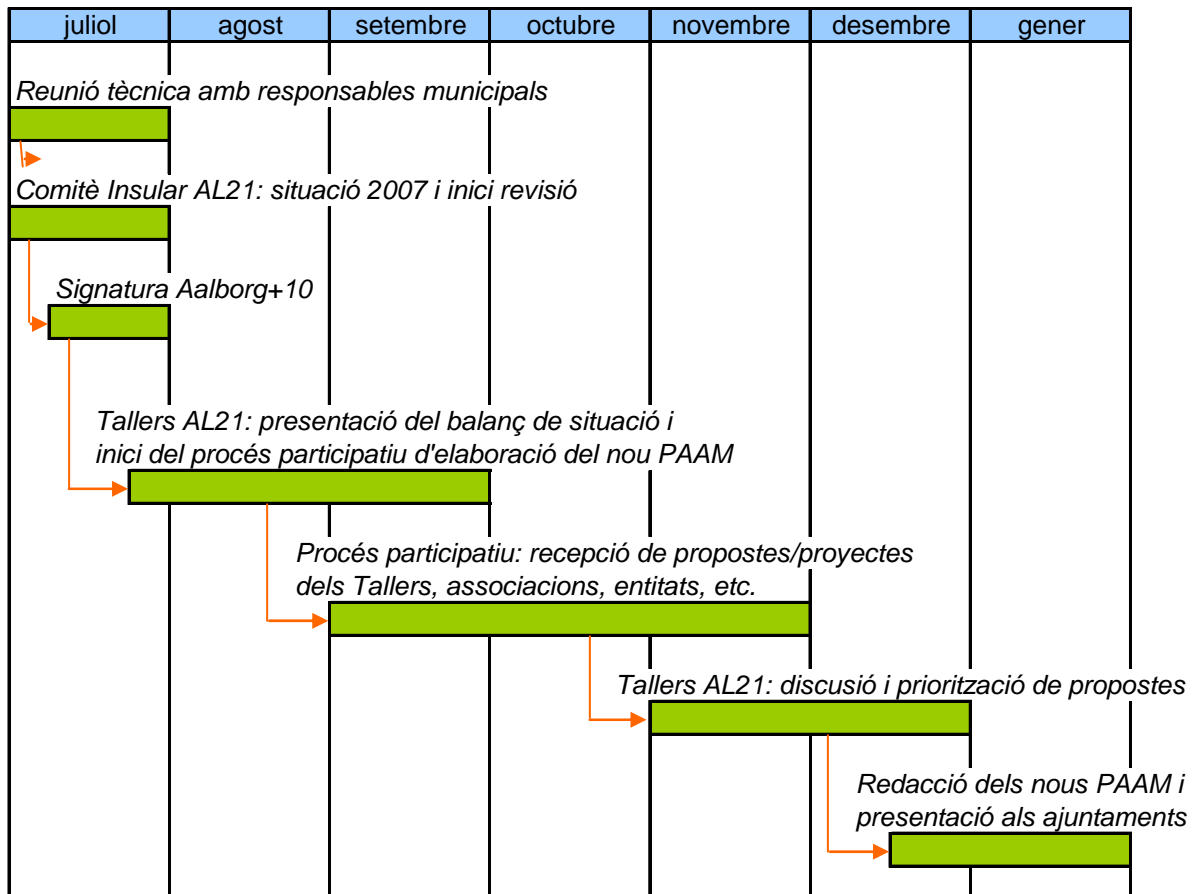
DOC 5. PLA DE SEGUIMENT

- Es parteix de la relació d'indicadors aprovada per la XBS per disposar de comparables a nivell autonòmic.
- *Es realitza la descripció, anàlisi i avaluació del llistat d'Indicadors proposats per la XBS, a nivell municipal i a nivell insular a partir de la documentació facilitada per obtenir de manera homogènia els indicadors comuns a les Balears (més informació al Doc.5).*
- *Es fa una fitxa individual per a cada indicador de sostenibilitat.*
- Per aquells casos que ho requereixin, en haver estat definits com a mètriques específiques de determinades accions, s'afegiran a aquesta relació altres indicadors particulars del municipi.
- S'establirà el mètode de càlcul, informació de base i periodicitat del càlcul de cada indicador, així com l'àrea responsable d'obtenir-lo.

3.2. Calendari

Es proposa el següent cronograma que recull les diferents etapes del procés de revisió descrit en aquest document:

4. Els compromisos d'Aalborg+10

4.1 Aspectes fonamentals dels compromisos d'Aalborg

L'11 de juny de 2004 els 1.000 participants en la IV Conferència Europea sobre Ciutats i Pobles Sostenibles, Aalborg+10, van adoptar els Compromisos d'Aalborg com a declaració de la conferència i els representants de 110 governs locals van signar el document en el plenari de clausura. Els Compromisos d'Aalborg han estat elaborats per l'Ajuntament d'Aalborg, el Consell de Municipis i Regions d'Europa (CMRE) i l'ICLEI - Governos Locals per a la Sostenibilitat, amb el suport d'un comitè de redacció i els socis en la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles. L'esborrany es va presentar en línia per tal de dur a terme una consulta oberta, es van analitzar i incorporar tots els comentaris i es va presentar la versió final a la Conferència.

Els Compromisos d'Aalborg estan concebuts per reforçar les iniciatives locals que s'estan duent a terme en matèria de sostenibilitat i també per revitalitzar l'Agenda Local 21.

Els seus principals objectius són dos:

- Aspiren a augmentar la conscienciació i a destacar la necessitat que tots els governs locals d'Europa actuïn de forma conjunta per fer front als reptes creixents en matèria de sostenibilitat. En aquest sentit, poden ser un document valuós per complementar la propera Estratègia temàtica sobre medi ambient urbà de la Unió Europea.
- Els Compromisos d'Aalborg estan concebuts com una eina pràctica i flexible per a l'acció i les actuacions locals.

4.2 Objectius, reptes i responsabilitats.

Els governs locals europeus, units en la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles, reunits en la Conferència d'Aalborg+10, comparteixen una visió d'un futur sostenible per a les seves comunitats.

Aquesta visió per a les ciutats i els pobles és que siguin integradors, pròspers, creatius i sostenibles, i que proporcionin una bona qualitat de vida a tots els ciutadans i els permetin participar en tots els aspectes de la vida urbana. Des de la Cimera de Rio de 1992 i l'adopció el 1994 dels principis de sostenibilitat incorporats a la Carta europea de Ciutats i Pobles cap a la sostenibilitat, la Carta d'Aalborg, aquesta visió ha evolucionat a través del Pla d'acció de Lisboa «De la Carta a l'acció», de 1996; la Declaració de Hannover dels dirigents municipals europeus a les portes del segle XXI, de 2000 i la Declaració de Johannesburg, de

2002. La Conferència «Inspiració per al futur Aalborg+10» de 2004 és una fita en aquest procés continu.

En el compliment de les responsabilitats de govern i gestió locals, les autoritats locals es troben cada cop més subjectes a la pressió combinada de la globalització econòmica i el desenvolupament tecnològic. Han d'enfrontar-se a canvis econòmics fonamentals i a amenaces naturals i causades per l'activitat humana, que posen en perill les comunitats i els recursos.

Les autoritats locals afronten reptes de grans proporcions: crear ocupació en una economia basada en el coneixement, combatre la pobresa i l'exclusió social, garantir una protecció eficaç per al medi ambient, reduir la nostra petjada ecològica, respondre als canvis demogràfics i gestionar la diversitat cultural, com també evitar els conflictes i mantenir la pau en les comunitats devastades per la guerra.

Els ajuntaments tenen un paper central pel que fa a assegurar el desenvolupament sostenible i abordar els reptes en col·laboració amb tots els altres àmbits de Govern. Aquest paper central els exigeix adoptar un enfocament més enèrgic i integrat en l'establiment de polítiques locals, que harmonitzin els objectius ambientals, socials, culturals i econòmics. Alhora s'ha de garantir que els esforços per millorar la qualitat de vida no posen en perill la vida d'altres persones d'arreu del món ni la de generacions futures.

En la vida quotidiana, és l'àmbit de Govern més proper als ciutadans europeus i, a través de l'educació i la sensibilització, existeix una oportunitat única d'influir en els comportaments individuals a favor de la sostenibilitat. Es poden oferir els mitjans necessaris en l'àmbit local per implementar les estratègies i polítiques europees, com ara l'Estratègia de Lisboa, l'Estratègia europea de desenvolupament sostenible, el sisè Programa d'acció ambiental, la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE i les iniciatives europees en matèria de canvi climàtic, salut i governança, i per posar en marxa els Objectius de desenvolupament del mil·lenni de Nacions Unides i el Pla d'implementació de Johannesburg.

Els governs locals europeus han d'assumir aquests reptes i acceptar les seves responsabilitats.

L'adhesió als Compromisos d'Aalborg és un pas endavant significatiu, des del programa d'actuació fins a l'acció estratègica i coordinada. És una oportunitat de dirigir els esforços cap a un desenvolupament local sostenible, inspirant-se en els principis de sostenibilitat expressats a la Carta d'Aalborg. És una manera de traslladar una visió compartida d'un futur urbà sostenible a objectius i actuacions tangibles de sostenibilitat en l'àmbit local. Els Compromisos d'Aalborg són un mitjà a partir del qual es tria les prioritats adequades a cada situació i a les necessitats locals, que també tenen en compte l'impacte global de les activitats. És el

començament d'un procés participatiu local, que identifiqui objectius específics i estableixi terminis per fer un seguiment dels progressos fins a la seva consecució.

S'ha programat una primera avaluació a escala europea per a l'any 2010, amb revisions posteriors en períodes de cinc anys. Això permetrà configurar les activitats futures de la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles i donar suport al seguiment i l'establiment de paràmetres comparatius entre els governs locals participants.

4.3 Els 10 compromisos

1. GOVERNABILITAT

Ens comprometem a potenciar els nostres processos de presa de decisions mitjançant una democràcia més participativa.

En conseqüència, treballarem per:

1. Avançar en la visió compartida a llarg termini d'una ciutat o poble sostenible.
2. Incorporar la capacitat de participació i de desenvolupament sostenible a la comunitat local i l'Administració municipal.
3. Convidar tots els sectors de la societat local a participar eficaçment en la presa de decisions.
4. Fer que les nostres decisions siguin obertes, responsables i transparents.
5. Cooperar eficaçment i conjuntament amb municipis veïns, altres ciutats i pobles, i altres àmbits de govern.

2. GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT

Ens comprometem a implementar cicles de gestió eficaços, des de la seva formulació fins a la seva implementació i avaluació.

En conseqüència, treballarem per:

1. Enfortir l'Agenda 21 Local o altres processos de sostenibilitat local i atorgar-los un paper central en el govern local.
2. Oferir una gestió integrada cap a la sostenibilitat, basada en el principi preventiu i d'acord amb la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE.
3. Establir objectius i terminis en el marc dels Compromisos d'Aalborg i crear i seguir l'instrument de control dels Compromisos d'Aalborg.

4. Assegurar que els temes de sostenibilitat són centrals en els processos de presa de decisions i que l'assignació de recursos es basa en criteris fermes i amplis de sostenibilitat.
5. Cooperar amb la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles i les seves xarxes per fer el seguiment del nostre progrés cap a l'assoliment dels nostres objectius de sostenibilitat i avaluar-lo.

3. BÉNS NATURALS COMUNS

Ens comprometem a assumir plenament la responsabilitat de protegir, preservar i garantir un accés equitatiu als béns naturals comuns.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir el consum d'energia primària i incrementar el percentatge d'energies renovables.
2. Millorar la qualitat de l'aigua, estalviar aigua i utilitzar l'aigua de manera més eficaç.
3. Promoure i incrementar la biodiversitat, i estendre els espais naturals i els espais verds designats i tenir-ne cura.
4. Millorar la qualitat de la terra, preservar la terra ecològicament productiva i promoure l'agricultura i silvicultura sostenibles.
5. Millorar la qualitat de l'aire.

4. CONSUM I ELECCIÓ D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES

Ens comprometem a adoptar i facilitar l'ús prudent i eficient dels recursos i a encoratjar el consum i la producció sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Evitar i reduir els residus, i incrementar la reutilització i el reciclatge.
2. Gestionar i tractar els residus d'acord amb els principis de les millors pràctiques.
3. Evitar el consum d'energia innecessari i millorar l'eficàcia de l'energia final.
4. Fer procediments de compra sostenibles.
5. Promoure de manera activa la producció i el consum sostenibles, especialment de productes amb etiqueta ecològica, orgànics, ètics i de comerç just.

5. URBANISME I DISSENY

Ens comprometem a atorgar un paper estratègic a l'urbanisme i el disseny per resoldre els problemes ambientals, socials, econòmics, culturals i relatius a la salut en benefici de tots.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reutilitzar i regenerar zones abandonades o desfavorides.
2. Evitar expansions urbanes descontrolades mitjançant l'assoliment de densitats urbanes apropiades i prioritant el desenvolupament de zones industrials abandonades enfront de nous emplaçaments no urbanitzats.
3. Garantir l'ús mixt d'edificis i urbanitzacions amb un bon equilibri de llocs de treball, habitatges i serveis, i donar prioritat a l'ús residencial en els centres urbans.
4. Garantir la conservació, la renovació i la utilització/reutilització apropiades del nostre patrimoni cultural urbà.
5. Complir els requisits del disseny i la construcció sostenibles i promoure l'arquitectura i les tecnologies de construcció d'alta qualitat.

6. MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÀNSIT

Reconeixem la interdependència del transport, la salut i el medi ambient, i ens comprometem a promoure enèrgicament opcions de mobilitat sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir la necessitat de transport motoritzat privat i promoure alternatives atractives i accessibles per a tothom.
2. Augmentar la proporció de desplaçaments fets amb transport públic, a peu i en bicicleta.
3. Promoure la transició a vehicles de baix nivell d'emissions.
4. Desenvolupar un pla de mobilitat urbana integrat i sostenible.
5. Reduir l'impacte del transport en el medi ambient i la salut pública.

7. ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT

Ens comprometem a protegir i promoure la salut i el benestar dels nostres ciutadans.

En conseqüència, treballarem per:

1. Sensibilitzar la població i prendre mesures pel que fa als factors determinants de la salut més amplis, la majoria dels quals es troben fora del sector sanitari.
2. Promoure la planificació del desenvolupament de la salut a la ciutat, un mitjà per construir i mantenir aliances estratègiques a favor de la salut a les nostres ciutats.
3. Reduir les desigualtats en la salut i abordar la pobresa, la qual cosa requerirà informes regulars sobre el progrés en la reducció de les diferències.
4. Promoure la valoració de l'impacte en la salut com un mitjà perquè tots els sectors centrin els seus esforços en la salut i la qualitat de vida.
5. Mobilitzar els planificadors urbans perquè tinguin en compte la salut en les seves estratègies i iniciatives urbanístiques.

8. UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE

Ens comprometem a crear i garantir una economia local pròspera que doni accés al treball sense perjudicar el medi ambient.

En conseqüència, treballarem per:

1. Adoptar mesures que estimulin i donin suport a la ocupació local i la creació d'empreses.
2. Cooperar amb les empreses locals per promoure i implementar bones pràctiques empresarials.
3. Desenvolupar i implementar principis de sostenibilitat per a la ubicació de les empreses.
4. Promoure mercats de productes locals i regionals d'alta qualitat.
5. Fomentar un turisme local sostenible.

9. IGUALTAT SOCIAL I JUSTÍCIA

Ens comprometem a assegurar comunitats inclusives i solidàries.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i implementar programes per prevenir i pal·liar la pobresa.
2. Garantir un accés equitatiu als serveis públics, l'educació, les oportunitats de treball, la formació, la informació i les activitats culturals.
3. Fomentar la inclusió social i la igualtat de gènere.
4. Millorar la seguretat de la comunitat.
5. Garantir habitatges i condicions de vida de qualitat i socialment integrats.

10. DEL LOCAL AL GLOBAL

Ens comprometem a assumir la nostra responsabilitat global a favor de la pau, la justícia, la igualtat, el desenvolupament sostenible i la protecció del clima.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i seguir un enfocament estratègic i integrat per atenuar el canvi climàtic, i treballar per aconseguir un nivell sostenible d'emissions de gasos hivernacle.
2. Atorgar a la política de protecció del clima un paper central en les nostres polítiques relatives a energia, transport, compres, residus, agricultura i silvicultura.
3. Conscienciar de les causes i impactes probables del canvi climàtic, i integrar accions preventives en la nostra política relativa al canvi climàtic.
4. Reduir el nostre impacte en el medi ambient global i promoure el principi de justícia mediambiental.
5. Reforçar la cooperació internacional de les pobles i ciutats i desenvolupar respostes locals a problemes globals conjuntament amb els governs locals, les comunitats i els grups d'interès pertinents.

4.4 Procediment d'adhesió

En subscriure els Compromisos d'Aalborg, els governs locals entren en un procés d'establiment d'objectius per mitjà del diàleg amb els interlocutors locals i incorporen l'Agenda Local 21 o altres plans d'acció en matèria de sostenibilitat. Es demana que s'adaptin els objectius als 10 punts principals i, per tant, a l'estructura del document dels Compromisos d'Aalborg.

Qualsevol Govern local europeu pot subscriure els Compromisos d'Aalborg independentment de si el seu país és o no membre de la Unió Europea. L'alcalde o qualsevol altre representant autoritzat del Govern local ha de signar el document. Es pot subscriure els Compromisos d'Aalborg a la pàgina web www.aalborgplus10.dk (veure apartat 4.6 del document actual)

En signar aquest document, s'assumeix el compromís de:

- dur a terme una anàlisi de la situació de partida en els 12 mesos posteriors a la data de la signatura
- entrar en un procés participatiu a escala local per a l'establiment d'objectius
- prioritzar les accions, amb l'objectiu d'abordar els 10 Compromisos

- establir objectius locals en els 24 mesos posteriors a la data de la signatura
- dur a terme una anàlisi periòdica de control dels Compromisos d'Aalborg i posar-la a disposició dels ciutadans
- facilitar informació sobre els objectius i el seu progrés per a avaluacions periòdiques.

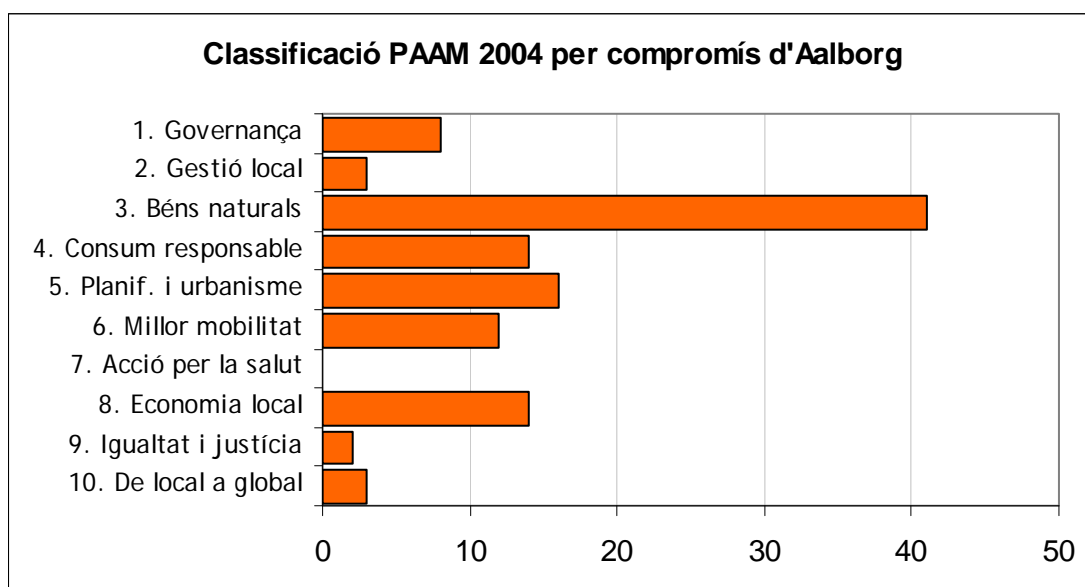
En dur a terme l'anàlisi de la situació de partida cal tenir en compte els deu Punts dels Compromisos d'Aalborg per elaborar-ne l'estructura. S'han d'utilitzar aquests deu punts com a base per a l'estructura de l'anàlisi, que ens es permetrà identificar qüestions que requereixin una acció concreta.

4.5 Revisió dels 10 Compromisos d'Aalborg

S'ha programat una primera avaluació a escala europea per a l'any 2010, amb revisions posteriors en períodes de cinc anys. Això permetrà configurar les activitats futures de la Campanya europea de ciutats i pobles sostenibles i donar suport al seguiment i a l'establiment de paràmetres comparatius entre els governs locals participants.

4.6. Adequació del PAAM 2004 Aalborg+10

Agafant de partida el PAAM 2004 de Ferreries trobem la següent distribució de les accions que el componen en base als Compromisos d'Aalborg (una acció pot fer referència a més d'un Compromís):

Es pot observar que la representació de cada Compromís és molt desigual i fins i tot que algun dels Compromisos no té representació al PAAM 2004. Això es pot explicar en què, en ser la redacció del PAAM anterior a Aalborg+10, determinades àrees d'actuació local no es van considerar com a importants de l'AL21. amb la revisió del Pla d'Acció s'ha de corregir aquesta situació.

5. Referències

En aquest apartat es recull la normativa bibliogràfica bàsica per a la implantació, execució i revisió del procés d'Agenda Local 21:

- *Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears*
- *Acta del Comitè Insular d'Agenda Local 21 de Menorca, juny 2006*
- *Notes de la Jornada tècnica d'Agenda Local 21 de la Xarxa Balear de Sostenibilitat de 28 de gener de 2007, gener 2007*
- *Libro Verde del Medio ambiente urbano. Tomo I, Ministeri de Medi ambiente, març 2007*
- *Agenda Local 21, Documents Tècnics 3. Indicadors; 4. Normativa ambiental, Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears, juliol 2006*
- *Agenda Local 21, Documents tècnics 5. III Jornades Agenda Local 21 municipal, Conselleria de Medi Ambient, Govern de les Illes Balears, juliol 2006*
- Consell Insular de Menorca, *Agenda Local 21 dels vuit municipis de Menorca*, [en línia]. Direcció URL: <<http://www.cime.es/al21>>. [Consulta: maig 2007].
- Comunitat Autònoma Illes Balears, *Agenda Local 21 dels municipis de les Illes Balears, Zarza Balear de Sostenibilitat*, [en línia]. Direcció URL: <<http://al21.caib.es>>. [Consulta: maig 2007].
- ICLEI, *Associació Internacional dels Governes Locals i Associacions nacionals i regionals per a la Sostenibilitat*, [en línia]. Direcció URL: <<http://www.iclei.org>>. [Consulta: maig 2007].
- Aalborg+10, *Quarta Conferència Europea de Ciutats i Pobles sostenibles*, [en línia]. Direcció URL: <<http://www.aalborgplus10.dk>>. [Consulta: maig 2007].

6. Definicions

Agenda Local 21: és un sistema de gestió global a curt, mig i llarg termini en el qual, mitjançant un Pla d'Acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluable periòdicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum Ciutadà (Taller de Participació Ciutadana, per els municipis de l'illa de Menorca), la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.

Sostenibilitat: del vocable llatí "sustenerere", que significa conservar o mantenir un estat desitjat al llarg del temps. La seva aplicació en referència a les activitats humanes i la seva relació amb el medi ambient implica el desenvolupament de l'activitat humana dins els límits de la capacitat de càrrega del medi ambient.

En quant a les Agendes Locals 21 s'entén per accions sostenibles, les que possibiliten l'apropament progressiu al compliment dels 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.

Campanya Europea de Ciutats Sostenibles: és l'organització, depenent de la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea, on es registren tots els municipis que s'han adherit a la Carta d'Aalborg.

Carta d'Aalborg: és la Carta de les Ciutats i Municipis Europeus cap a la sostenibilitat, redactada a la ciutat danesa d'Aalborg l'any 1994, la qual significa un compromís de millora cap a la sostenibilitat i l'acord de la implantació d'una Agenda Local 21.

Conferència Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles (Aalborg+10): quarta conferència Europea de les Ciutats i Pobles sostenibles celebrada l'11 de juny de 2004, on es van adoptar els "Compromisos d'Aalborg" com a declaració de la conferència en el plenari de clausura.

Compromisos d'Aalborg: document resultant de la Quarta Conferència Europea de les Ciutats i Pobles sostenibles celebrada a la ciutat d'Aalborg l'any 2004. Els Compromisos d'Aalborg, estructurats en 10 temes, estan dissenyats per a reforçar els esforços locals en curs en matèria de sostenibilitat i per a revitalitzar la Agenda Local 21.

Xarxa Balear de Sostenibilitat: creada a la Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears, té com a finalitat afavorir l'intercanvi de coneixements i d'experiències en la realització, aplicació i seguiment de les Agendes Locals 21. està integrada pels municipis adscrits al Registre Balear d'Agendes Locals 21, per haver-se adherit a la Carta d'Aalborg o per haver implantat una Agenda Local 21 degudament validada, pels consells insulars, així com tots els organismes i entitats de les Illes Balears que donin suport a les iniciatives de l'Agenda Local 21.

Registre Balear d'Agendes Locals 21: creat per la Conselleria de Medi Ambient de les Illes Balears, té com a funcions la inscripció de tots els Municipis adherits a l'anomenada Carta d'Aalborg que tinguin la intenció d'implantar o estiguin en la fase d'execució d'una Agenda Local 21.

Comitè Insular d'Agenda Local 21: comitès especialitzats insulars per a l'Agenda Local 21, corresponents a les diferents illes, Mallorca, Menorca i Pitiüses i presidits per un representant dels respectius comitès insulars.

Diagnosi: és el document d'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendent i la desitjable. Normalment es dividirà en dues etapes: un Prediagnòstic obtingut d'una primera recollida d'informació ja existent i el Diagnòstic Final amb una anàlisi completa i detallada de la situació.

Pla d'acció: és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per portar a terme la millora sostenible del municipi. Ha d'incloure, com a mínim, un Pla de Participació, un Pla d'Actuació i un Pla de Seguiment pel seu desenvolupament.

Pla de Participació: és el document del Pla d'Acció que regula la participació dels diferents actors implicats (Administració i Taller de Participació Ciutadana) en la forma, definició i prioritització de les solucions, l'estructura organitzativa dels participants en l'Agenda Local 21, les responsabilitats, les pràctiques i el procediment per desenvolupar l'acció.

Taller de Participació Ciutadana: (Fòrum Ciutadà, als municipis de les Illes Balears exceptuant Menorca): és l'organisme de consulta i de participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirectament al municipi en el qual es vol desenvolupar una Agenda Local 21 i que volen aportar els seus coneixements o la seva opinió en les diferents etapes de l'Agenda Local 21.

Pla d'Actuació: és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per a solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en la Diagnosi. Aquestes accions es defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius i àmbits d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars). El Pla d'Actuació ha de definir les Línies Estratègiques, les quals se subdividiran en Programes i aquestes en Accions. Cada una de les Accions es traduirà en Projectes concrets.

Línies Estratègiques: són les propostes d'actuació d'objectiu i àmbit més general definides en el Pla d'Actuació.

Programes: són les propostes d'actuació en una mateixa Línia estratègica i amb objectius particulars, definides en el Pla d'Acció.

Accions: són les accions en què es subdivideix cada Programa del Pla d'Actuació i que responen a cada objectiu de cada Programa.

Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat. A cada Projecte n'haurà de constar com a mínim:

- Nom del Projecte: descripció i objectius, entitat responsable del seu desenvolupament.
- Recursos humans, tècnics i econòmics requerits per dur-lo a terme.
- Grau d'execució (si està en procés), existència o no de pressupost per realitzar-lo.
- Prioritat d'execució, proposta d'Indicadors de seguiment i resultats.

Pla de Seguiment: és el document del Pla d'Acció que defineix un sistema d'avaluació contínua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'Acció.

Indicadors: són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'Acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l'Agenda Local 21.

Annex 1: Decret 123/2002

Decret 123/2002, de 4 d'octubre, sobre la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis de les Illes Balears, publicat al BOIB nombre 123 de 12 d'octubre.

I

L'Assemblea General de l'ONU, a la sessió celebrada el 22 de desembre de 1989, va decidir l'organització d'una Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament, que va tenir lloc a Rio de Janeiro del 3 al 14 de juny de 1992.

Un dels fruits de la Conferència de les Nacions Unides sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament va ser la "Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el desenvolupament" i un Programa d'acció que la desenvolupa, anomenat "Programa 21".

A la "Declaració de Rio" es proclama com a principi número 1 que "Els éssers humans constitueixen el centre de les preocupacions relacionades amb el desenvolupament sostenible. Tenen dret a una vida saludable i productiva en harmonia amb la natura".

El "Programa 21" aborda els problemes apressants d'avui i també tracta de preparar el món per als desafiaments del pròxim segle. Reflecteix un consens mundial i un compromís polític al nivell més alt sobre el desenvolupament i la cooperació en l'esfera del medi ambient (apartat 1.3 del preàmbul).

El capítol 28 del "Programa 21", "Iniciatives de les autoritats locals en recolzament del Programa 21", preveu que les autoritats locals constituïran un factor determinant per a l'assoliment dels objectius del Programa i, en el seu caràcter d'autoritat més propera al poble, desenvolupen una funció molt important en l'educació i mobilització del públic a favor del desenvolupament sostenible, encarregant-se de la creació, el funcionament i el manteniment de la infraestructura econòmica, la social i l'ecològica, supervisant els processos de planificació, establint les polítiques i reglamentacions ecològiques locals i contribuint a l'execució de les polítiques ambientals en els àmbits nacional i subnacional.

Sobre aquestes bases per a l'acció, es proposen una sèrie d'objectius, per a distintes dates, consistents en un procés de consultes de les autoritats locals en les respectives poblacions i un consens sobre un "programa 21 Local", un procés de consultes de la comunitat internacional amb l'objecte d'augmentar la cooperació entre les autoritats locals, incrementar els nivells de col·laboració i cooperació i executar i supervisar programes encaminats a què les dones i els joves estiguin representats en els processos d'adopció de decisions, planificació i execució.

En concordança amb aquests objectius, s'estableixen una sèrie d'activitats a càrrec de les autoritats locals, comunitat internacional i representant de les associacions d'autoritats locals i uns medis d'execució, per la via de finançament i avaluació dels costos, a fi de facilitar les activitats d'augment de capacitat i formació.

II

L'any 1994 els participants a la Conferència Europea sobre Ciutats i Municipis Sostenibles, feta a Aalborg, varen aprovar la "Carta de les Ciutats i Municipis cap a la sostenibilitat (Carta d'Aalborg)", on a la Part III, relativa a "implicació en el procés d'agendes 21 locals: plans d'acció local a favor de la sostenibilitat", les ciutats europees, signatàries de la carta d'Aalborg es comprometen, pel fet de signar-la i de participar a la campanya de ciutats europees sostenibles, a tractar d'arribar a un consens en el si de les nostres comunitats sobre una Agenda 21 d'abast local abans d'acabar l'any 1996, seguint d'aquesta manera el mandat establert en el capítol 28 del Programa 21, tal com es va acordar a la cimera de la terra a Rio de Janeiro el mes de juny de 1992, contribuint a l'aplicació del V Programa de la Unió Europea en matèria de medi ambient, mitjançant els plans d'acció local, que hauran de preparar-se d'acord amb el procés i etapes que preveu la pròpia Carta d'Aalborg.

III

Des de l'aprovació de la Carta d'Aalborg, s'han portat a terme a les Illes Balears diverses iniciatives per a la implantació d'Agendes Locals 21.

L'any 1995, l'Ajuntament de Calvià va començar a treballar en aquest sentit, tot aprovant l'Agenda 21 l'any 1997, i el Consell Insular de Menorca va elaborar un Pla de Desenvolupament Sostenible d'àmbit insular emmarcat dins la declaració de l'illa com a Reserva de la Biosfera. L'any 1996, el Govern Balear (amb el programa ECOTUR) va impulsar la realització de diagnòstics ambientals i plans d'acció a sis destinacions turístiques de les Illes Balears. L'any 1999, es varen aprovar els plans d'acció ambiental de Sant Antoni de Portmany i de Fornells. En els dos darrers anys, tant el Govern de les Illes Balears com els tres consells insulars han propiciat que els ajuntaments de totes les illes comencin els processos d'Agenda 21. Són nombrosos els ajuntaments de les Balears que ja han signat la Carta d'Aalborg. En el cas de Menorca, l'han signada tots els ajuntaments.

La gran importància d'aquestes iniciatives, tant municipals i insulars com del Govern de les Illes Balears, per a la implantació d'Agendes Locals 21, s'ha de completar amb el fet que, tant a nivell de les Illes Balears com a d'altres indrets del món, s'ha produït una gran dispersió i diferència de continguts en els diversos documents que s'han anomenat Agendes Locals 21.

Per aquest motiu, a la tercera Conferència Europea de Ciutats Sostenibles, reunida a Hannover a gener de 2000, es va formular la necessitat de normalitzar i regular les iniciatives d'Agendes Locals 21, així com de dotar-les d'un suport administratiu.

IV

La Disposició addicional vuitena, punt 1, de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries (BOIB núm. 48 de 17 d'abril de 1999) estableix:

“Octava.- El Govern de les Illes Balears aprovarà les mesures necessàries per afavorir:

1. L'aplicació, abans d'un any, de l'Agenda Local 21 en els municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio (1992)”

Aquesta disposició reconeix implícitament l'important paper que té el Govern de les Illes Balears per a la implantació a Balears de les Agendes Locals 21, sense excloure l'impuls que pugui procedir dels consells insulars.

V

L'objecte d'aquest Decret és, per una part, en compliment del que disposa la disposició addicional octava, punt 1 de la Llei de les Directrius d'Ordenació del Territori i de mesures tributàries de 1999, aprovar les mesures necessàries per afavorir l'aplicació de l'Agenda Local 21 en els municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio; i per altra, seguint les recomanacions de la Conferència Europea de Ciutats Sostenibles de Hannover, normalitzar i regular les iniciatives d'Agendes Locals 21, així com dotar-les d'un suport administratiu.

Aquest Decret consta de tretze articles, dividits en un capítol preliminar i dos capítols, així com una disposició addicional, dues disposicions transitòries i dues finals.

El Capítol preliminar, sota la rúbrica de disposicions generals (articles 1 a 4), es refereix a l'objecte, finalitat, àmbit d'aplicacions i definicions a efectes del Decret, essent de destacar que el que es tracta és d'establir una normativa comuna, mínima, de caràcter harmonitzador, per afavorir la implantació de les Agendes Locals 21 als municipis de les Illes Balears, si bé excepcionalment es permet que la implantació sigui a una part del terme municipal que inclogui un nucli de població.

El Capítol I (articles 5 a 7) du la rúbrica “de l'organització i registre”, i preveu la creació a la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears d'una organització i d'uns mecanismes per a l'adequada implantació d'Agendes Locals 21. La Conselleria de Medi Ambient assessorarà els ajuntaments i els donarà suport tècnic en l'elaboració i en la implantació de l'Agenda Local 21 (redacció, estudis, fòrum, seguiment, indicadors, etc.), com també altra informació complementària (aclariments, col·laborar en la recerca i sol·licitud d'ajudes econòmiques, etc).

Independentment, els consells insulars podran posar a disposició dels ajuntaments del seu àmbit insular l'assessorament tècnic i de coordinació que considerin oportú.

El Registre Balear d'Agendes Locals 21, com a tot registre, el que pretén és reunir en un sol document públic i donar publicitat als municipis adherits a la Carta d'Aalborg i als que han implantat una Agenda Local 21, degudament validada.

La validació de l'Agenda Local 21, elaborada pels Ajuntaments, a realitzar per la Comissió Balear de Medi Ambient i pels Comitès Especialitzats Insulars que es crearan en el seu si, té com a finalitat assolir un mínim d'harmonització entre totes les Agendes Locals 21 que s'implantin a les Illes Balears, però amb la menor intromissió en les competències municipals.

La Xarxa Balear de Sostenibilitat és una conseqüència del Programa 21 que exhorta als representats de les associacions d'autoritats locals a establir processos per augmentar l'intercanvi d'informació, experiència i assistència tècnica mútua entre les autoritats locals.

Dins el Capítol II (articles 8 a 13), es regula, amb el caràcter de mínims, el contingut i el procediment d'implantació d'una Agenda Local 21. El contingut mínim de l'Agenda Local 21 està constituït per un diagnòstic i per un Pla d'Acció, que es defineixen a l'article 8.

I des del punt de vista procedimental, s'estableix, com no podia ésser d'una altra manera, que la iniciativa per a la implantació correspon al respectiu ajuntament, regulant els passos per a la definitiva implantació de l'Agenda Local 21, i s'ha de destacar que es preveu expressament la possibilitat de firma d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament i la Conselleria de Medi Ambient o el consell insular corresponent a fi de donar suport a les iniciatives municipals.

En el procés d'elaboració del diagnòstic i del Pla d'Acció, es dóna especial importància a la participació ciutadana, atès el que disposa el Programa 21, si bé es deixa a la decisió municipal la concreta forma en què es produirà aquesta participació ciutadana a través del que s'ha denominat Fòrum Ciutadà.

L'Agenda Local 21, al final, es resumeix en un Pla d'Acció, elaborat per l'Ajuntament, amb la col·laboració ciutadana i validat per la Comissió Balear de Medi Ambient, que és el document bàsic a efectes d'assolir una major sostenibilitat en el municipi en qüestió i que no només estableix un pla de participació i unes solucions, sinó també un Pla de Seguiment i d'avaluació de l'execució del Pla, que donarà lloc a informes regulars i a una participació de la Comissió Balear de Medi Ambient, sobre la conveniència que el municipi continuï dins el Registre d'Agendes Locals 21 i la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

Amb la disposició addicional es pretén deixar oberta la possibilitat que els respectius Consells Insulars adoptin accions dirigides a facilitar la implantació d'Agendes Locals 21 en el seu territori, però sense poder substituir la iniciativa i actuacions d'elaboració d'una Agenda Local 21, que sempre correspondrà a cada municipi.

Les disposicions transitòries primera i segona preveuen, respectivament, els supòsits de municipis que, a la entrada en vigor del Decret, ja comptin amb una Agenda Local 21, o bé, estiguin duent a terme els tràmits per aprovar-la. En el primer cas, quedaran inclosos, previ informe de la Comissió Balear de Medi Ambient, en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i formaran part de la Xarxa Balear de Sostenibilitat; en el segon, els municipis hauran de sol·licitar informe a la Comissió Balear de Medi Ambient, sobre l'adequació dels tràmits realitzats a allò disposat pel Decret, i continuaran la resta de la tramitació de conformitat amb el mateix fins a la aprovació definitiva de l'Agenda Local 21.

VI

Per tot el que s'ha exposat, a proposta de la consellera de Medi Ambient, previ informe del Servei Jurídic i de la Secretaria General Tècnica de la Conselleria, d'acord amb el Consell Consultiu de les Illes Balears, i havent-lo considerat el Consell de Govern en sessió del dia 4 d'octubre 2002,

DECRET

CAPÍTOL PRELIMINAR.

Disposicions generals

Article 1.

Objecte

Aquest Decret té per objecte, en desenvolupament del que disposa la disposició addicional octava, punt 1, de la Llei 6/1999, de 3 d'abril, de les Directrius d'Ordenació Territorial de les Illes Balears i de mesures tributàries, regular la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis i nuclis de les Illes Balears, d'acord amb el Programa 21 de la Conferència de Rio de 1992, establint un marc normatiu comú de caràcter mínim per als municipis que desitgin implantar aquest instrument de gestió ambiental, per tal de contribuir a la sostenibilitat, incloses les seves variables socials i econòmiques

Article 2.

Finalitat

La finalitat d'aquest Decret és afavorir, impulsar i harmonitzar la implantació de l'Agenda Local 21 a tots els municipis i nuclis de les Illes Balears, per tal de contribuir a la sostenibilitat.

Article 3.

Àmbit d'aplicació

1. L'àmbit d'aplicació d'aquest Decret comprèn tots els municipis i nuclis de les Illes Balears que, voluntàriament, vulguin implantar, o estiguin implantant, una Agenda Local 21.
2. Amb caràcter general, cada Agenda Local 21 comprendrà tot un terme municipal, llevat que el respectiu ajuntament, motivadament, acrediti la conveniència o necessitat de referir-se només a una part del terme municipal i/o a un dels seus nuclis.

Article 4.

Definicions.

Als efectes d'aquest Decret s'ha d'entendre per:

- a) Agenda Local 21: és un sistema de gestió global a curt, mig i llarg termini en el qual, mitjançant un Pla d'Acció, s'estableixen uns objectius ambientals, econòmics i socials, mesurables i avaluablem periòdicament, per tal d'aconseguir, amb la participació activa d'un Fòrum Ciutadà, la sostenibilitat del municipi i una millor qualitat de vida dels ciutadans.
- b) Nucli: és aquella part d'un terme municipal que, incloent un agrupament de població, excepcionalment constitueix l'àmbit per a la implantació d'una Agenda Local 21.
- c) Conferència de Rio: és la Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament, que es va celebrar a Rio de Janeiro (Brasil), del 3 al 14 de juny de 1992. Entre els documents de la conferència s'aprovaren els 27 principis de "la Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament" (151/5, de 7 de maig de 1992); i "el Programa 21".
- d) Programa 21: és un Programa d'Acció aprovat per la Conferència de les Nacions Unides sobre el medi ambient i el desenvolupament l'any 1992, que abordant els problemes apressants d'avui, tracta de preparar el món per als desafiaments del segle XXI, reflectint un consens mundial i un compromís polític sobre el desenvolupament i la cooperació en l'esfera del medi ambient.
- e) Declaració de Rio sobre el Medi Ambient i el Desenvolupament (151/5, de 7 de maig de 1992): és la proclamació de 27 principis aprovada pels Estats participants en la Conferència de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.
- f) Sostenibilitat: del vocable llatí *sustener*, que significa conservar o mantenir un estat desitjat al llarg del temps. La seva aplicació en referència a les activitats humanes i la seva relació amb el medi ambient implica el desenvolupament de l'activitat humana dins els límits de la capacitat de càrrega del medi ambient.

En quant a les Agendes Locals 21 s'entén per accions sostenibles, les que possibiliten l'apropament progressiu al compliment dels 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament.

g) Carta d'Aalborg: és la Carta de les Ciutats i Municipis Europeus cap a la sostenibilitat, redactada a la ciutat danesa d'Aalborg l'any 1994, la qual significa un compromís de millora cap a la sostenibilitat i l'acord de la implantació d'una Agenda Local 21.

h) Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea: és l'òrgan de les Comunitats Europees que té encarregades les qüestions relatives al medi ambient.

i) Campanya Europea de Ciutats Sostenibles: és l'organització, depenent de la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea, on es registren tots els municipis que s'han adherit a la Carta d'Aalborg.

j) Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA): és una organització internacional depenent de les Nacions Unides que, amb la seva seu a Nairobi, es va crear a la Declaració d'Estocolm sobre el medi ambient humà, de 1972, per al desenvolupament de qüestions relatives al medi ambient.

k) Diagnòstic: és el document d'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendent i la desitjable. Normalment és dividirà en dues etapes: un Prediagnòstic obtingut d'una primera recollida d'informació ja existent i el Diagnòstic Final amb una anàlisi completa i detallada de la situació.

l) Punts Forts: són els punts principals definits en el Diagnòstic de l' Agenda Local que suposen un estat òptim o una potencialitat de millora per a la sostenibilitat del municipi.

m) Punts Febles: són els punts principals definits en el Diagnòstic de l' Agenda Local 21 que suposen un estat crític o una potencialitat de risc per la sostenibilitat del municipi.

n) Fòrum ciutadà: és l'organisme de consulta i de participació d'aquelles persones o entitats vinculades directament o indirectament al municipi en el qual es vol desenvolupar una Agenda Local 21 i que volen aportar els seus coneixements o la seva opinió en les diferents etapes de l' Agenda Local 21.

o) Pla d'acció: és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, incloent l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per portar a terme la millora sostenible del municipi. Ha d'incloure, com a mínim, un Pla de Participació, un Pla d'Actuació i un Pla de Seguiment pel seu desenvolupament.

p) Pla de Participació: és el document del Pla d'Acció que regula la participació dels diferents actors implicats (Administració i Fòrum) en la forma, definició i prioritació de les solucions, l'estructura organitzativa dels participants en l' Agenda Local 21, les responsabilitats, les pràctiques i el procediment per desenvolupar el Pla d'Acció.

q) Pla d'Actuació: és el document del Pla d'Acció que defineix les accions a realitzar per solucionar els punts febles o potenciar els punts forts detectats en el Diagnòstic. Aquestes accions es defineixen progressivament d'accions generals (d'objectius i àmbits d'abast general) a accions concretes (en projectes precisos i particulars). El Pla d'Actuació ha de definir les Línies Estratègiques, les quals se subdividiran en Programes i aquests en Accions. Cada una de les Accions es traduirà en Projectes concrets.

r) Línies Estratègiques: són les propostes d'actuació d'objectiu i àmbit més general definides en el Pla d'Actuació.

s) Programes: són les propostes d'actuació en una mateixa Línia Estratègica i amb objectius particulars, definides en el Pla d'Actuació.

t) Accions: són les accions en què se subdivideix cada Programa del Pla d'Actuació i que responen a cada objectiu de cada Programa.

u) Projectes: són les propostes concretes i necessàries per dur a terme les Accions del Pla d'Actuació per aconseguir la sostenibilitat. A cada Projecte n'haurà de constar com a mínim:

Nom del Projecte, Descripció i objectius, Entitat responsable del seu desenvolupament

Recursos humans, tècnics econòmics requerits per dur-lo a terme.

Grau d'execució (si està en procés), existència o no de pressupost per realitzar-lo.

Prioritat d'execució, Proposta d'indicadors de seguiment i de resultats.

v) Pla de Seguiment: és el document del Pla d'Acció que defineix un sistema d'avaluació continua i periòdica del desenvolupament i dels resultats obtinguts per implantar el Pla d'Acció.

w) Indicadors: són elements de quantificació que permeten mesurar l'evolució de cada Pla d'Acció i/o els seus resultats, i determinar si les actuacions realitzades en el marc del Pla d'acció estan d'acord amb els objectius de l' Agenda Local 21.

x) Validació: comprovació que la documentació presentada per un ajuntament és conforme als principis de sostenibilitat (segons els 27 principis de la Declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament i la Carta de les Ciutats i Municipis Europeus cap a la sostenibilitat d'Aalborg), així com del compliment dels requisits mínims que per a l'elaboració i seguiment d'una Agenda Local 21 s'exposen al present Decret.

CAPÍTOL I. De l'organització i registre.

Article 5. Normes generals

1. Per a la implantació de l'Agenda Local 21 als municipis i/o nuclis de les Illes Balears, es crea a la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

2. La Comissió Balear de Medi Ambient crearà, en el seu si, tres Comitès Especialitzats Insulars per a l'Agenda Local 21 corresponents a les illes de Mallorca, Menorca i Pitiüses i presidits per un representant dels respectius consells insulars. La Comissió Balear de Medi Ambient haurà de determinar la resta de la composició dels dits comitès, però hi haurà d'incloure com a mínim dos representants del Govern de les Illes, dos del consell insular corresponent i dos dels municipis de l'illa corresponent.

Article 6. Registre Balear d'Agendes Locals 21.

1. El Registre Balear d'Agendes Locals 21, que es crea a la Conselleria de Medi Ambient, té com a funcions:

- a) La inscripció de tots els municipis adherits a l'anomenada Carta d'Aalborg, amb la finalitat d'implantar al seu municipi una Agenda Local 21.
- b) La inscripció dels municipis, o en el seu cas els nuclis, que hagin implantat una Agenda Local 21.

El Registre constarà de llistes separades per a cada funció.

2. La inscripció al Registre Balear d'Agendes Locals 21 determinarà, com a mínim, els següents extrems:

- a) Municipi que s'inscriu, en referència a l'acord de l'òrgan local corresponent.
- b) Objecte de la inscripció.
- c) Data de la inscripció, amb referència als acords de l'òrgan local corresponent.

3. La inscripció del municipi adherit a la Carta d'Aalborg es remetrà a la Direcció General de Qualitat i Avaluació Ambiental del Ministeri de Medi Ambient, a la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea, per al seu coneixement i notificació a la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles.

4. La inscripció del municipi que hagi implantat una Agenda Local 21 validada es comunicarà al Ministeri de Medi Ambient per a la notificació al Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA).

5. La inscripció d'un municipi al Registre Balear d'Agendes Locals 21 es considerarà, a tots els efectes, com a un mèrit per a la possible obtenció de finançament autonòmic per a l'elaboració de la seva Agenda Local 21 o per a la realització d'actuacions municipals incloses dins del Pla d'Acció de l'Agenda Local 21.

Article 7. Xarxa Balear de Sostenibilitat.

1. La Xarxa Balear de Sostenibilitat, que es crea a la Conselleria de Medi Ambient a iniciativa de la Comissió Balear de Medi Ambient, té com a finalitat afavorir l'intercanvi de coneixements i d'experiències en la realització, aplicació i seguiment de las Agendes Locals 21.

2. La Xarxa Balear de Sostenibilitat estarà integrada pels municipis inscrits al Registre Balear d'Agendes Locals 21, per haver-se adherit a la Carta d'Aalborg, o per haver implantat una Agenda Local 21 degudament validada, pels consells insulars, així com per tots els municipis i entitats públiques i privades de les Illes Balears que donin suport a les iniciatives de l'Agenda Local 21, ho sol·licitin i així ho acordi la Comissió Balear de Medi Ambient.

CAPÍTOL II.

Del contingut i procediment d'implantació de l'Agenda Local 21

Article 8.

Contingut mínim.

L'Agenda Local 21 inclourà, com a mínim, el següent:

- a) Un Diagnòstic del municipi, que consistirà en l'anàlisi ambiental, social i econòmic del municipi, definint la situació actual, la tendint i la desitjable, per tal d'assegurar que la seva evolució demogràfica, social, econòmica, ambiental, urbanística i de qualitat de vida, entre d'altres, respongui a criteris de sostenibilitat anteriorment definits i de preservació dels recursos naturals.
- b) Un Pla d'acció, que és el document que basant-se en el diagnòstic defineix les propostes a realitzar, amb inclusió de l'estructura organitzativa, les responsabilitats, les pràctiques, els procediments, les accions i els recursos per dur a terme la millora sostenible del municipi.

Article 9.

Iniciativa.

1. La iniciativa per a la implantació d'una Agenda Local 21 en el municipi, o excepcionalment en el nucli, correspon al respectiu ajuntament, mitjançant acord adoptat per l'òrgan competent, que haurà d'incloure l'adhesió a la Carta d'Aalborg de 1994.
2. L'adhesió a la Carta d'Aalborg es comunicarà al Registre Balear d'Agendes Locals 21, a efectes de la seva inscripció.
3. L'ajuntament promourà la implantació de l'Agenda Local 21, pels seus propis mitjans o, si així ho sol·licita, podrà rebre suport tècnic de la Conselleria de Medi Ambient o del corresponent consell insular, prèvia firma d'un conveni de col·laboració amb la institució pertinent.

Article 10.

Diagnòstic i participació ciutadana.

1. El Diagnòstic del municipi inclourà, com a mínim, el Prediagnòstic i el Diagnòstic Final.
2. El Prediagnòstic és el document tècnic que recopila tota la informació existent, de caràcter ambiental, demogràfic, social i cultural, jurídic, econòmic, estadístic, en base numèrica o en suport cartogràfic, de tal forma que permeti l'anàlisi de la situació actual del municipi i la determinació de les causes que han conduït a aquesta situació, fent una síntesi de la situació de partida.
3. Elaborat el Prediagnòstic, i abans de la redacció del Diagnòstic Final, el respectiu Ajuntament iniciarà un diàleg amb els seus ciutadans, organitzacions cíviques, empresarials i industrials locals, celebrant consultes i promovent un consens, d'acord amb el que disposa el Programa 21 (apartat 28.3), constituint, a tal efecte, el Fòrum Ciutadà del seu municipi.
4. El Diagnòstic Final és el document tècnic contrastat que, a títol orientatiu, conté la informació, almenys, sobre els aspectes següents:
  - 1) Descripció general del municipi, resum històric, demografia i poblacionals: creixement, immigració, etc.
  - 2) Aspectes ambientals: consum de recursos propis i aliens, mobilitat, contaminació residus, etc.
  - 3) Sectors econòmics presents al municipi, i les seves tendències futures.
  - 4) Ordenació del territori i urbanisme.
  - 5) Aspectes socioculturals: sanitat, educació, infraestructura cultural, etc.
  - 6) Organització i actuacions de l'ajuntament per conèixer el grau de coherència entre els objectius de sostenibilitat i participació i les accions reals de l'administració municipal.
  - 7) Punts Forts i Punts Febles del municipi de forma contrastada i prioritzada pel Fòrum Ciutadà.

5. El Diagnòstic serà remès al Comitè Especialitzat Insular corresponent a efectes del seu coneixement i suggeriments si s'escau.

Article 11.
Pla d'Acció

1. El respectiu ajuntament, amb la col·laboració del Fòrum ciutadà, i d'acord amb el Diagnòstic i els suggeriments recollides del Comitè Especialitzat Insular, dissenyarà un Pla d'Acció, que haurà de tenir els continguts mínims recollits als apartats o, p, q, r, s, t, u, v i ,w de l'article 4 del present Decret.

2. El Pla d'Acció s'aprovarà per l'òrgan pertinent de l'Ajuntament.

Article 12.
Validació del Pla d'Acció

Una vegada aprovat el Pla d'Acció es remetrà al corresponent Comitè Especialitzat Insular de l'Agenda Local 21 per a la seva validació, d'acord amb els principis de sostenibilitat exposats a "la declaració de Rio sobre el medi ambient i el desenvolupament" i segons els continguts mínims d'aquest decret.

Els Comitès Especialitzats Insulars de les Agendes locals 21 L21 elevaran regularment informe a la Comissió Permanent de la Comisió Balear de Medi Ambient i li proposaran les inscripcions de municipis en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat. La Comissió Permanent haurà de ratificar les propostes, i procedir a les inscripcions o rebutjar-les.

Article 13.
Seguiment de l'Agenda Local 21

L'Ajuntament haurà de mantenir informat el corresponent Comitè Especialitzat dels avanços, retards, nivell d'èxit obtingut per les actuacions realitzades i el grau de compliment dels objectius i, si s'escau, les modificacions, del Pla d'Acció.

El respectiu Comitè Especialitzat remetrà a la Comissió Balear de Medi Ambient un informe sobre les anteriors circumstàncies i la seva incidència sobre el Pla d'Acció de l'Agenda Local 21.

La Comissió Balear de Medi Ambient, a partir de l'Informe del Comitè Especialitzat Insular, se pronunciarà sobre la conveniència de la continuïtat del municipi al Registre Balear d'Agendes Locals 21 i a la Xarxa Balear de Sostenibilitat.

Disposició addicional

Sense perjudici que la iniciativa per a l'elaboració d'una Agenda Local 21 correspon en tot cas als respectius Ajuntaments, els Consells Insulars corresponents, podran promoure l'elaboració de Diagnòstics o Plans d'actuació de la totalitat o una part del seu territori amb l'objecte de facilitar la implantació de les Agendes Locals 21.

Disposició transitòria primera

Els municipis que, a l'entrada en vigor d'aquest Decret, ja disposin d'una Agenda Local 21 aprovada per l'Ajuntament, quedaran inclosos, previ informe de la Comissió Balear de Medi Ambient, en el Registre Balear d'Agendes Locals 21 i formaran part de la Xarxa Balear de Sostenibilitat, sempre que l'ajuntament respectiu ho sol·liciti a la Conselleria de Medi Ambient.

Els que no ho sol·licitin, no podran gaudir dels beneficis que estableix, o pugui establir, la normativa vigent en matèria d'Agendes Locals 21.

Disposició transitòria segona

Els municipis que a la entrada en vigor d'aquest Decret hagin iniciat els tràmits per a la constitució de l'Agenda Local 21 però sense haver arribat a l'aprovació definitiva, hauran de sol·licitar informe a la Comissió Balear de Medi Ambient, sobre l'adequació dels tràmits realitzats a allò disposat pel present Decret, i continuaran la resta de la tramitació de conformitat amb el mateix.

Disposició final primera

Es faculta la Consellera de Medi Ambient per dictar les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i execució d'aquest Decret.

Disposició final segona

Aquest Decret entrarà en vigor al dia següent de la seva publicació al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

Palma, 4 d'octubre de 2002

EL PRESIDENT
Francesc Antich i Oliver

La consellera de Medi Ambient
Margalida Rosselló Pons

Annex 2: Document per a la signatura dels Compromisos d'Aalborg

AALBORG+10 – INSPIRACIÓ PEL FUTUR

LA NOSTRA VISIÓ COMPARTIDA

Els governs locals europeus agrupats en la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles, reunits a la Conferència Aalborg+10, confirmem la nostra visió compartida d'un futur sostenible per a les nostres comunitats.

La nostra visió per a les ciutats i pobles és que siguin inclusives, pròsperes, creatives i sostenibles, i que ofereixin una bona qualitat de vida a tots els ciutadans i els permetin participar en tots els aspectes de la vida urbana. Des de la Cimera de Rio el 1992 i l'adopció el 1994 dels principis de sostenibilitat expressats a la Carta europea de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat – Carta d'Aalborg, la nostra visió ha evolucionat a través del Pla d'acció de Lisboa «De la Carta a l'acció», de 1996; la Declaració de Hannover dels líders municipals d'Europa a les portes del segle XXI, de l'any 2000, i la Declaració de Johannesburg, de 2002. Considerem la Conferència "Inspiració pel futur – Aalborg+10" de 2004 una fita en aquest procés.

ELS NOSTRES REPTES

En el compliment de les nostres responsabilitats de govern i gestió locals, estem cada cop més subjectes a la pressió combinada de la globalització econòmica i el desenvolupament tecnològic. Ens enfrontem a un canvi econòmic fonamental i a amenaces, tant naturals com causades per l'activitat humana, que posen en perill les nostres comunitats i els nostres recursos.

Afrontem reptes de grans proporcions: crear ocupació en una economia basada en el coneixement, combatre la pobresa i l'exclusió social, garantir una protecció eficaç per al nostre medi ambient, reduir la nostra petjada ecològica, respondre a canvis demogràfics i gestionar la diversitat cultural, així com impedir els conflictes i mantenir la pau a comunitats que han estat devastades per la guerra.

LES NOSTRES RESPONSABILITATS

Tenim un paper central pel que fa a assegurar un desenvolupament sostenible i abordar els reptes a què ens enfrontem en cooperació amb tota la resta d'àmbits de govern. Aquest paper central exigeix que adoptem un enfocament més enèrgic i integrat de la política local, mitjançant l'armonització dels objectius mediambientals, socials, culturals i econòmics. Al mateix temps, hem d'assegurar-nos que els nostres esforços per millorar la nostra qualitat de vida local no posen en perill la qualitat de vida de persones d'altres regions del món o la de les generacions futures.

En l'àmbit de la vida quotidiana, som el nivell de govern més proper als ciutadans europeus i tenim oportunitats úniques per influir en el comportament individual a favor de la sostenibilitat a través de l'educació i la sensibilització.

Podem oferir suport local en la implementació de les estratègies i polítiques europees, com ara l'Estratègia de Lisboa, l'Estratègia europea de desenvolupament sostenible, el sisè Programa d'acció ambiental, la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE; les iniciatives europees sobre el canvi climàtic, la salut i el govern, com també en la implementació dels Objectius de desenvolupament del mil·lenni de la UE i el Pla d'implementació de Johannesburg.

LA NOSTRA RESPOSTA: ELS COMPROMISOS D'AALBORG

Els governs locals europeus assumim aquests reptes i acceptem les nostres responsabilitats. Adoptem els **Compromisos d'Aalborg** com un pas endavant significatiu, des de l'Agenda fins a l'Acció estratègica i coordinada.

Accelerarem els nostres esforços cap a un desenvolupament local sostenible, inspirant-nos en els principis de sostenibilitat expressats a la Carta d'Aalborg. Desitgem traslladar la nostra visió comuna de futurs urbans sostenibles a objectius i accions de sostenibilitat tangibles en l'àmbit local.

Adoptem els Compromisos d'Aalborg com un mitjà a partir del qual escollirem les prioritats que siguin apropiades a les nostres situacions i necessitats locals, que també tenen en compte l'impacte global de les nostres activitats. Iniciarem un procés participatiu local per identificar objectius específics i terminis per controlar-ne els progressos.

ELS NOSTRES SOCIS

Instem tots els governs locals i regionals d'Europa que se sumin a la signatura dels Compromisos d'Aalborg i que informin la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles de la seva decisió.

Instem les nostres associacions nacionals d'autoritats locals i regionals, els nostres governs nacionals, la Comissió Europea i altres institucions europees perquè reconeguin els Compromisos d'Aalborg com una contribució important als esforços d'Europa cap a la sostenibilitat i perquè donin suport a la nostra feina relativa als Compromisos d'Aalborg.

Instem les xarxes de governs locals, incloent-hi l'Associació de Ciutats i Regions per al Reciclatge (ACRR), Climate Alliance – Klima-Bündnis – Alianza del Clima e.V., el Consell de Municipis i Regions d'Europa (CEMR), Energie-Cités, Eurocities, ICLEI – Governos Locals per la Sostenibilitat, Medcities, la Unió de Ciutats Bàltiques (UBC) i l'Organització Mundial de la Salut (OMS) – Ciutats Saludables, perquè donin suport a la nostra feina relativa als Compromisos d'Aalborg, perquè ens ajudin a avançar en els nostres objectius i a fer-ne el seguiment, i perquè ens facilitin l'accés als coneixements i experiència dels seus respectius àmbits d'actuació.

COMPROMISOS D'AALBORG

---

1 GOVERNABILITAT

Ens comprometem a potenciar els nostres processos de presa de decisions mitjançant una democràcia més participativa.

En conseqüència, treballarem per:

1. Avançar en la visió compartida a llarg termini d'una ciutat o poble sostenible.
2. Incorporar la capacitat de participació i de desenvolupament sostenible a la comunitat local i l'Administració municipal.
3. Convidar tots els sectors de la societat local a participar eficaçment en la presa de decisions.
4. Fer que les nostres decisions siguin obertes, responsables i transparents.
5. Cooperar eficaçment i conjuntament amb municipis veïns, altres ciutats i pobles, i altres àmbits de govern.

---

2 GESTIÓ LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT

Ens comprometem a implementar cicles de gestió eficaços, des de la seva formulació fins a la seva implementació i avaluació.

En conseqüència, treballarem per:

1. Enfortir l'Agenda 21 Local o altres processos de sostenibilitat local i atorgar-los un paper central en el govern local.
2. Oferir una gestió integrada cap a la sostenibilitat, basada en el principi preventiu i d'acord amb la futura Estratègia temàtica sobre el medi ambient urbà de la UE.
3. Establir objectius i terminis en el marc dels Compromisos d'Aalborg i crear i seguir l'instrument de control dels Compromisos d'Aalborg.

4. Assegurar que els temes de sostenibilitat són centrals en els processos de presa de decisions i que l'assignació de recursos es basa en criteris fermes i amplis de sostenibilitat.
5. Cooperar amb la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles i les seves xarxes per fer el seguiment del nostre progrés cap a l'assoliment dels nostres objectius de sostenibilitat i avaluar-lo.

---

3 BÉNS NATURALS COMUNS

Ens comprometem a assumir plenament la responsabilitat de protegir, preservar i garantir un accés equitatiu als béns naturals comuns.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir el consum d'energia primària i incrementar el percentatge d'energies renovables.
2. Millorar la qualitat de l'aigua, estalviar aigua i utilitzar l'aigua de manera més eficaç.
3. Promoure i incrementar la biodiversitat, i estendre els espais naturals i els espais verds designats i tenir-ne cura.
4. Millorar la qualitat de la terra, preservar la terra ecològicament productiva i promoure l'agricultura i silvicultura sostenibles.
5. Millorar la qualitat de l'aire.

---

4 CONSUM I ELECCIÓ D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES

Ens comprometem a adoptar i facilitar l'ús prudent i eficient dels recursos i a encoratjar el consum i la producció sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Evitar i reduir els residus, i incrementar la reutilització i el reciclatge.
2. Gestionar i tractar els residus d'acord amb els principis de les millors pràctiques.
3. Evitar el consum d'energia innecessari i millorar l'eficàcia de l'energia final.
4. Fer procediments de compra sostenibles.
5. Promoure de manera activa la producció i el consum sostenibles, especialment de productes amb etiqueta ecològica, orgànics, ètics i de comerç just.

---

5 URBANISME I DISSENY

Ens comprometem a atorgar un paper estratègic a l'urbanisme i el disseny per resoldre els problemes ambientals, socials, econòmics, culturals i relatius a la salut en benefici de tots.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reutilitzar i regenerar zones abandonades o desfavorides.
2. Evitar expansions urbanes descontrolades mitjançant l'assoliment de densitats urbanes apropiades i prioritant el desenvolupament de zones industrials abandonades enfront de nous emplaçaments no urbanitzats.
3. Garantir l'ús mixt d'edificis i urbanitzacions amb un bon equilibri de llocs de treball, habitatges i serveis, i donar prioritat a l'ús residencial en els centres urbans.
4. Garantir la conservació, la renovació i la utilització/reutilització apropiades del nostre patrimoni cultural urbà.
5. Complir els requisits del disseny i la construcció sostenibles i promoure l'arquitectura i les tecnologies de construcció d'alta qualitat.

---

6 MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÀNSIT

Reconeixem la interdependència del transport, la salut i el medi ambient, i ens comprometem a promoure enèrgicament opcions de mobilitat sostenibles.

En conseqüència, treballarem per:

1. Reduir la necessitat de transport motoritzat privat i promoure alternatives atractives i accessibles per a tothom.
2. Augmentar la proporció de desplaçaments fets amb transport públic, a peu i en bicicleta.
3. Promoure la transició a vehicles de baix nivell d'emissions.
4. Desenvolupar un pla de mobilitat urbana integrat i sostenible.
5. Reduir l'impacte del transport en el medi ambient i la salut pública.

---

7 ACCIÓ LOCAL PER A LA SALUT

Ens comprometem a protegir i promoure la salut i el benestar dels nostres ciutadans.

En conseqüència, treballarem per:

1. Sensibilitzar la població i prendre mesures pel que fa als factors determinants de la salut més amplis, la majoria dels quals es troben fora del sector sanitari.
2. Promoure la planificació del desenvolupament de la salut a la ciutat, un mitjà per construir i mantenir aliances estratègiques a favor de la salut a les nostres ciutats.
3. Reduir les desigualtats en la salut i abordar la pobresa, la qual cosa requerirà informes regulars sobre el progrés en la reducció de les diferències.
4. Promoure la valoració de l'impacte en la salut com un mitjà perquè tots els sectors centrin els seus esforços en la salut i la qualitat de vida.
5. Mobilitzar els planificadors urbans perquè tinguin en compte la salut en les seves estratègies i iniciatives urbanístiques.

---

8 UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE

Ens comprometem a crear i garantir una economia local pròspera que doni accés al treball sense perjudicar el medi ambient.

En conseqüència, treballarem per:

1. Adoptar mesures que estimulin i donin suport a la ocupació local i la creació d'empreses.
2. Cooperar amb les empreses locals per promoure i implementar bones pràctiques empresarials.
3. Desenvolupar i implementar principis de sostenibilitat per a la ubicació de les empreses.
4. Promoure mercats de productes locals i regionals d'alta qualitat.
5. Fomentar un turisme local sostenible.

---

9 IGUALTAT SOCIAL I JUSTÍCIA

Ens comprometem a assegurar comunitats inclusives i solidàries.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i implementar programes per prevenir i pal·liar la pobresa.
2. Garantir un accés equitatiu als serveis públics, l'educació, les oportunitats de treball, la formació, la informació i les activitats culturals.
3. Fomentar la inclusió social i la igualtat de gènere.
4. Millorar la seguretat de la comunitat.

5. Garantir habitatges i condicions de vida de qualitat i socialment integrats.

---

10 DEL LOCAL AL GLOBAL

Ens comprometem a assumir la nostra responsabilitat global a favor de la pau, la justícia, la igualtat, el desenvolupament sostenible i la protecció del clima.

En conseqüència, treballarem per:

1. Desenvolupar i seguir un enfocament estratègic i integrat per atenuar el canvi climàtic, i treballar per aconseguir un nivell sostenible d'emissions de gasos hivernacle.
2. Atorgar a la política de protecció del clima un paper central en les nostres polítiques relatives a energia, transport, compres, residus, agricultura i silvicultura.
3. Conscienciar de les causes i impactes probables del canvi climàtic, i integrar accions preventives en la nostra política relativa al canvi climàtic.
4. Reduir el nostre impacte en el medi ambient global i promoure el principi de justícia mediambiental.
5. Reforçar la cooperació internacional de les pobles i ciutats i desenvolupar respostes locals a problemes globals conjuntament amb els governs locals, les comunitats i els grups d'interès pertinents.

EN RECONeixEMENT I APROVACIó DE TOT EL QUE S'HA EXPOSAT ANTERIORMENT, AMB LA MEVA/NOSTRA SIGNATURA, JO/NOSALTRES:

---

1. Ens adherim a la Carta d'Aalborg.
2. Ens adherim als Compromisos d'Aalborg.
3. Acceptem fer una **revisió integrada dels Compromisos s'Aalborg** com a punt de partida per al nostre procés d'establiment d'objectius dintre de 12 mesos a partir de la data de signatura. Aquest revisió inclourà un context polític, es referirà als compromisos polítics existents i descriurà els reptes actuals.
4. Acceptem entrar en un **procés participatiu local d'establiment d'objectius** que incorpori l'Agenda 21 Local existent o un altre pla d'acció de sostenibilitat local i que tingui en compte els resultats de la revisió local.
5. Acceptem prioritzar les nostres tasques, amb l'objectiu d'afrontar els deu Compromisos sobre:
  1. GOVERNABILITAT
  2. GESTIó LOCAL CAP A LA SOSTENIBILITAT
  3. BÉNS NATURALS COMUNS
  4. CONSUM I ELECCIó D'ESTILS DE VIDA RESPONSABLES
  5. URBANISME I DISSENY
  6. MILLOR MOBILITAT, MENYS TRÁNSIT
  7. ACCIó LOCAL PER A LA SALUT
  8. UNA ECONOMIA LOCAL ACTIVA I SOSTENIBLE
  9. IGUALTAT SOCIAL I JUSTÍCIA
  10. DEL LOCAL AL GLOBAL

6. Acceptem **establir objectius locals específics** dintre de 24 mesos a partir de la data de signatura, tenint en compte l'annex dels Compromisos d'Aalborg com a font d'inspiració, i establir terminis per a aquests objectius que siguin adequats per demostrar el progrés dels nostres Compromisos.

7. Acceptem fer una **revisió periòdica dels nostres assoliments pel que fa als Compromisos d'Aalborg** al qual tinguin accés els nostres ciutadans.

8. Acceptem **oferir informació regular** sobre els nostres objectius i el nostre progrés a la Campanya Europea de Ciutats i Pobles Sostenibles i, mitjançant aquesta cooperació, revisar el progrés realitzat i aprendre els uns dels altres. Està prevista una primera valoració europea l'any 2010, amb revisions subsegüents programades en períodes de cinc anys.

Nom/s complet/s i càrrec/s amb lletra majúscula:

Govern o organització local/regional:

Lloc i data de la signatura:

Signatura/res:

Annex 3: Acta del Comitè Insular d'AL21 de juny de 2006

ACTA DE LA SETENA REUNIÓ DEL COMITÈ INSULAR D'AGENDA LOCAL 21

Maó, 12 de juny de 2006.

Hora: 9:30 hores

Lloc: Seu del Consell Insular de Menorca

Assistents convocats:

- Sra. Fina Casals Senent.	Presidenta
- Sr. Joan Joaneda	Secretari
- Sra. Irene Estaún Clarisó.	Secretària Adjunta
- Sr. Guillermo Chacártegui	Representant de la Conselleria de Medi Ambient
- Sr. Josep Llobet Brossa	Representant de la Conselleria de Medi Ambient
- Sr. Juan Cabrera	Representant dels municipis de l'illa
- Sra. Celia Osorio	Representant dels municipis de l'illa
- Sra. Núria Carretero Marí	Coordinadora de les Agendes Locals 21

Assistents convidats:

- Sra. Helena Baquero	Ajuntament des Migjorn Gran
- Sr. Josep Carreras	Ajuntament de Ferreries
- Sra. Gari Petrus	Ajuntament de Maó
- Sra. Juiditta Zaniol	Ajuntament Sant Lluís
- Sra. Yoli Pons	Ajuntament de Sant Lluís
- Sra. Eulàlia Llufríu	Ajuntament de Ciutadella
- Sr. Xisco Ametller	Ajuntament des Mercadal
- Sra. Maribel Florit	Ajuntament des Mercadal
- Sra. Susana Domínguez	Ajuntament des Castell
- M ^a Jesús Bagur	Presidenta Taller AL21 Ciutadella
- Bel Juan	Presidenta Taller AL21 Maó
- Rafael Sosa	President Taller AL21 Sant Lluís
- Sr. Josep Fortuny	Gerent Better Consultants

S'excusen:

- Sra. Avel·lina Capó, presidenta Taller AL21 Es Migjorn
- Sr. Xec Pallicer, president Taller AL21 Ferreries
- Sr. Sam Pons, president Taller AL21 Es Mercadal

Ordre del dia:

1. Aprovació de l'acta de la reunió anterior.
2. Estat d'execució de les Agenda Local 21 de Menorca: avanç dels Pla d'Acció Ambiental Municipals, Indicators de Sostenibilitat, Tallers de participació ciutadana.
3. Valoració de la implantació de l'Agenda Local 21 a cada municipi.
4. Precs i suggeriments.

Desenvolupament de la sessió:

1. Aprovació de l'acta de la reunió anterior

La presidenta, la Sra. Fina Casals, obre la sessió. Dóna la benvinguda als assistents i especialment als presidents de Tallers.

Passa a continuació al primer punt de l'ordre del dia, que es l'aprovació de l'acta del dia anterior. L'acta s'aprova per unanimitat.

La presidenta es manifesta molt satisfeta per la feina feta a nivell dels municipis i de l'esforç que representa així com de la participació i de la feina que fan els presidents.

Comenta que les enquestes que s'envien des del Govern són massa complicades i donen massa feina als ajuntaments, considerant que es demanen dades que el mateix Govern ja disposa. Fa la petició que es simplifiqui la informació sol·licitada i que s'acceptés la proposta que es presenta en el Comitè.

2. Revisió de l'estat d'execució de les Agendes Locals 21 de Menorca

La presidenta presenta Núria Carretero com a coordinadora de les Agenda Local 21 de Menorca i li dóna al paraula per fer la presentació de l'estat d'execució de les mateixes seguint l'ordre del dia.

Es presenta les dades de l'avanç dels Plans d'Acció Ambiental Municipals, Indicators de Sostenibilitat i Tallers de participació ciutadana que es troben a la documentació de la reunió (annexa a aquesta acta).

A nivell de Menorca, els vuit PAAM sumen un total de 1.103 accions a desenvolupar, de les quals el 21% ja s'han executat i un 43% addicional estan iniciades. Es considera que, en els dos anys escassos de feina que es porten des de la validació dels vuit Plans al 2004, el ritme de feina feta és molt bo.

Pel que fa als indicadors de sostenibilitat, s'ha treballat amb els indicadors comuns que es demanaven al formulari de seguiment de la Xarxa Balear de Sostenibilitat per als municipis de Menorca, per tal de fer servir un conjunt d'indicadors homogeni als vuit municipis. Si es prenen els valors a nivell d'illa, s'observa com les variacions són més petites que si es consideren per cada municipi per separat, ja que en molts casos les tendències es compensen. Com a valors que han sofert una major variació en l'últim any calculat respecte de l'anterior destaquen:

- L'increment de superfície natural protegida, que passa d'un 43% a un 64% de la superfície total de l'illa.
- La taxa de reutilització d'aigües residuals, que passa del 11,22% al 14,49%
- El volum d'aigua residual tractada a les EDAR, de 68,51 m³ per habitant de fet al 2003 a 80,53 al 2004.
- El saldo migratori, en el que el balanç net de persones ha passat de 2.540 a 2.158
- El percentatge de sol urbà i urbanitzable, que ha baixat del 6,1% al 5,38%
- La superfície destinada a l'agricultura ecològica, que passa de 1986 a 2311 hectàrees.

Tots aquests indicadors han variat de manera positiva. Els indicadors que han anat a pitjor presenten una variació inferior al 10% entre els dos anys estudiats, i són:

- La capacitat d'allotjament.
- El nombre de denúncies per renous.
- L'abastament d'aigua municipal

- El consum d'energia elèctrica
- La Taxa de motorització.

Com a tercer punt, es presenta el resultat de les enquestes de valoració fetes als participants als Tallers d'Agenda Local 21 i presidents, amb un resultat satisfactori a nivell global, on s'identifiquen com a principals punts a millorar l'assistència i representativitat dels assistents, així com la difusió de les convocatòries i dels acords resultants del Taller.

3. Valoració de la implantació de l'AL21 a cada municipi

La presidenta dóna la paraula als representants municipals perquè facin la valoració de la implantació de l'Agenda Local 21 dels respectius municipis.

3.1 Ajuntament des Castell: Juan Cabrera, regidor.

Considera que l'execució de les Agendes Locals 21 són una iniciativa molt interessant però que costa, un cop posat en marxa, que vagi rodant. Exposa que el principal problema és la coordinació de tots els implicats. Passa a continuació a explicar algunes de les actuacions fetes:

- S'ha treballat i incidit més en LE. 8, donat que consideren és fonamental difondre i educar en valors de la Sostenibilitat a la ciutadania, i amb aquesta intenció s'han fet conferències, visites a Milà i altres projectes.
- Altres línies que han prioritzat han estat la L4. amb campanyes de foment d'estalvi d'aigua, instal·lant controls a les línies de distribució per detectar fuites; la LE5. per fomentar la recollida selectiva i el reciclatge; la LE6.d'energia, a nivell de municipi aollint-se als ajuts per a substituir lluminàries

Comenta Juan Cabrera que l'ajuntament té en compte el Pla d'Acció Ambiental i intenten ajustar les línies d'acció als plans i l'elaboració dels pressupostos anuals.

3.2 Ajuntament de Ciutadella: Eulàlia Llufríu, regidora.

Presenta en primer lloc a Mª Jesús Bagur, presidenta del Taller d'Agenda Local 21 de Ciutadella, esmentant que són una part important del procés d'AL21 i fan una tasca importantíssima. Passa a comentar els casos d'èxit portats a terme:

- Mercat agrari per dinamitzar productes autòctons, han comptat amb ajuts del *programa Leader* i de la conselleria de Comerç del Govern Balear. Aquest compta amb una molt bona afluència de turistes i visitants.
- Millora de l'accessibilitat dels carrers pels vianants, estat dels carrers (tant a nivell de senyalització com asfalt, senyalització informativa),
- Millora de l'accessibilitat de les platges urbanes de Santandria, Son xoriguer i Cala'n Blanes
- Execució de la Ronda sud per alleugerar el camí de Maó – Contramurada així com el Parc Sud Ciutadella- Ferreries- Es Migjorn, amb una protecció del territori del 20%.
- Eficiència energètica municipal aollint-se a les ajudes que surten.
- Gestió de l'aigua amb una campanya de control de fuites d'aigua, control de fuites d'aigües de comptadors i instal·lant programadors de reg a les zones rurals. Així mateix, s'ha incrementat el tractament de les aigües residuals.
- Recollida selectiva d'olis, proposta sorgida del Taller de Participació ciutadana, amb una gran cobertura mediàtica i àmplia participació ciutadana. Va servir també per divulgar el procés d'AL21 amb un tríptic.
- Possibilitat de comptar amb una àrea de Medi Ambient amb la contractació d'un tècnic i dos administratius.

Va exposar també les principals dificultats:

- Accions que ara per ara són inviables o difícilment es poden portar a la pràctica.
- Accions que no són competència de l'Ajuntament.
- Noves accions que no estan contemplades en el programa o s'han de dur a terme per necessitat.

En quan a les previsions de futur, Lali Llufríu comenta que es veuran canvis sensibles en un any:

- S'està preparant una campanya per a donar a conèixer l'AL21 amb el muntatge d'una exposició, un fullet informatiu i l'ús dels mitjans de comunicació.
- Es té previst fer una revisió del Pla General de l'ajuntament que afectarà positivament a temes mediambientals.
- Per altra banda, es té previst fer una revisió del PAAM a principis de la següent legislatura.

3.3 Ajuntament de Maó: Gari Petrus, regidora.

A Maó es va optar en el seu moment per seguir una línia continuista donat els més de vint anys de vida del departament de Medi Ambient de l'ajuntament, amb na Marga Monjo al cap del mateix. Considera que l'AL21 obliga a treballar de forma transversal dintre de l'ajuntament.

Comenta pel que fa al Taller de participació ciutadana es va produir un canvi en els assistents de la fase de diagnosi per una gent que es va centrar més en el tema de la mobilitat i ara, la presidenta ha dimitit i s'ha començat a recuperar el caire dels participants que estaven a la fase inicial de diagnosi.

Explica que el PAAM està fet des de la percepció de feina global de l'Ajuntament i que el departament de Medi Ambient ho fa possible. Durant el 2005 s'ha donat prioritat a les accions relacionades amb la mobilitat i ara s'obren cap a altres temes pendent de fer. En aquest any es van fer nou tallers sobre mobilitat. A partir d'ara es treballarà més en temes de residus i aigües donat que el taller hi està força sensibilitzat. Es compta amb tres plans que complementen aquesta feina. Reflexiona Gari Petrus que és un repte fer-ho funcionar de manera participativa.

Passa a comentar algunes propostes dutes a terme de manera satisfactòria:

- Bàsquet bus, proposta feta des del Taller d'Agenda Local.
- Dia Sense Cotxes.
- Hi ha diferents accions que s'han fet en línia amb el PAAM, tant des dels recursos propis com subvencionades.

3.4 Ajuntament de Sant Lluís: Juiditta Zaniol, regidora.

Comenta que veient els resultats, queda constància de que al municipi ha treballat al màxim. S'ha treballat en tres línies: aigua, energia i contaminació lumínica i s'han portat a terme les següents actuacions:

- Augment de contenidors
- Neteja i manteniment de barrancs (ex. Binisafua, Biniacolla)
- Recuperar Sa Garrigueta
- Campanya d'estalvi d'aigua
- Temes de mobilitat (carril bici de Punta Prima a Biniacolla); carril peatonal de Punta Prima; peatonal des Cos; sentit únic de Torret a s'Ullastrar
- Ampliar la xarxa d'aigües residuals dels hotels, ús d'aigües grises a cisternes de sanitaris dels hotels
- Campanya de cendres ecològics a les platges

Com a projectes de futur exposa:

- Carretera de Sant Lluís a Es Castell, que serà difícil donada la poca amplada del vial.
- Augment dels serveis d'autobús de Binisafua i Cap den Font.

Respecte al funcionament dels Tallers comenta que en determinats casos els assistents van a queixar-se de temes personals.

Comenta també que els terminis de les subvencions són en molts casos massa curts (en un cas el Govern Balear els va denegar un ajut només per un dia de retard) i que els terminis de presentació no haurien de coincidir en divendres.

Per últim, diu que ha estat una sorpresa els resultats de l'avanç un cop fet el recompte i que aquesta feina la realitza una única persona, la tècnica Yoli Pons que porta altres temes com ara turisme.

Felicita també a la consultora per la feina feta i el suport donat.

3.5 Ajuntament des Migjorn Gran: Elena Baquero, regidora.

En primer lloc agraeix a la consultora el seu suport i comenta que va bé tenir el document de seguiment del PAAM per saber el que s'està fent .

Explica que en el Taller des Migjorn la gent està més motivada per fer coses que es veuen els resultats. Comenta les següents actuacions realitzades:

- Mercat artesà i lúdic
- Preservació dels camins rurals
- Elaboració de rutes i temes relacionats amb el turisme.
- Abocador il·legal de la zona del polígon.

Considera que les accions més problemàtiques de realitzar són les supramunicipals.

El seu balanç és positiu. Així i tot, considera que els Tallers són de vegades frustrants perquè es repengen molt en l'ajuntament, i si aquest no els impulsa, no es fan. Diu que el tema de la difusió de l'Agenda és molt flux, que els ciutadans no ho coneixen. La conscienciació ciutadana costa molt. Per altra banda, els polítics estan molt conscienciats pels criteris de l'Agenda local.

Planteja finalment com a aspectes que considera que es poden millorar per part del Consell Insular i Govern Balear els terminis i procediment administratiu de les subvencions, ja que considera que seria necessari agilitzar els tràmits administratius a fer i estar informat de les convocatòries amb més antelació. Demana quan està previst sortir la del Govern Balear.

Per últim comenta que la informació que demana el Govern Balear satura de feina a l'ajuntament i demana que es centralitzi a l'Oficina Tècnica d'AL21.

3.6 Ajuntament de Ferreries: Josep Carreras, alcalde.

El batlle excusa al regidor de Medi Ambient i al president del Taller de participació ciutadana. Explica a continuació el funcionament del Taller que és molt bo, amb un paper clau del president i per la vinculació de tots els grups polítics que hi participen. Volen que apart de ser un òrgan consultiu les propostes que es fan tinguin el suport de l'ajuntament, de manera que els assistents estan més motivats i veuen els resultats, i es consensua sempre l'ordre del dia.

Els temes tractats són:

- Mobilitat: zona blava gratuïta, passos elevats, senyalització.
- Conscienciació ciutadana: la població té una bona recepció de temes com ara la protecció del territori, eficiència energètica, etc. Però s'ha de seguir fent feina en aquest sentit. S'han iniciat una línia de fullets sota el lema de "Ferreries, tothom col·labora", el primer amb temes d'energia, aigua i gestió de residus, el segon sobre mobilitat i el tercer sobre altres temes com ara els cans i la neteja de la via pública.
- Recollida selectiva: s'ha eliminat l'abocador il·legal i s'ha fet una deixalleria.

- S'ha fet una ordenança de convivència ciutadana.

Explica que hi ha una bona relació amb la consultora Better Consultants i agraeix al Consell insular que posi una consultora al servei d'aquets temes. Per altra banda, com a punts dèbils comenta que es senten superats en determinats moments per la paperassa i reclama del govern Balear que es pugui centralitzar al Consell.

Per últim fa una reflexió sobre la importància de la mentalització de l'Agenda local 21 en un espai com Menorca, Reserva de la Biosfera.

3.7 Ajuntament d'Alaior: Cèlia Osorio, regidora.

Comenta que ara mateix no tenen president del Taller de participació ciutadana i que aquesta mateixa tarda hi ha una nova convocatòria per elegir un nou president.

També manifesta que ha anat bé fer el seguiment del PAAM per poder comprovar que sí que hi ha un avanç en l'execució del Pla. Tot i així, comenta que hi ha accions que ara per ara són obsoletes i altres que per pressupost són impossibles de fer.

El tema estrella del seu Taller era el dels fems i en determinats casos es demanaven coses que no es poden portar a la pràctica. Les accions més importants fetes són:

- Entorn natural de la Plaça des Ramal
- Recuperació del Pati de sa Lluna

Respecte dels Tallers, comenta que els assistents que van participar a la primera fase no són els mateixos d'ara i per tant no hi ha memòria històrica de la fase de diagnosi. Els Tallers no donen els resultats que es voldria.

3.8 Ajuntament des Mercadal: Maribel Florit, tècnica.

Comenta primerament el funcionament del Taller. Diu que aquests funcionen molt bé però que potser falta gent nova. Tenen un tema recurrent en el Taller que és Binimel·là.

Comenta les principals actuacions que s'han portat a terme a partir d'idees que a sorgit de del Taller:

- Generar menys residus a les festes amb l'ús de gots reciclables.
- Jornada de neteja de platges
- Bosses a granel de compostatge reutilitzables per les botigues
- Conferències amb temes de Medi Ambient subvencionades per Fundació La Caixa
- Bombetes de baix consum amb la col·laboració entre els comerços.

Ara mateix, les línies estratègiques més fluïxes són les relacionades amb aigua i eficiència energètica.

Comenta també la pujada en l'indicador de residus es deu a què s'ha recepcionat una nova urbanització i allà s'ha implantat la recollida selectiva, fet que fa que aquesta s'hagi vist incrementada.

4. Precs i suggeriments.

Es passa al punt de precs i suggeriments.

Pren la paraula el Sr. Josep Llobet qui comenta que s'ha de validar si els membres del Comitè consideren que el seguiment és correcte per poder remetre el resultat a la Comissió Balear de Sostenibilitat.

El Sr. Chacártegui comenta varis temes:

- Per una banda, que els terminis de les subvencions venen determinats per la llei administrativa i no hi ha res a fer. El que faran és avisar de la documentació per facilitar la informació al màxim.
- Calculen que en el termini aproximat d'un mes sortiran publicades les bases de les subvencions d'AL21.
- Explica que va sortir publicat un article en premsa de la UIB i que com a conseqüència es va demanar informació als municipis per poder donar-hi resposta. Aquesta informació està disponible al web de la Xarxa Balear de Sostenibilitat.
- Demana als responsables de l'Oficina Tècnica d'AL21 de Menorca el motiu de la no aparició de determinats indicadors en l'informe presentat. Aquests responen que es van basar en el llistat d'indicadors resultat d'un acord previ entre Govern Balear i ajuntaments i recollits en un informe demanat per Govern Balear.
- Recomana la inclusió del logo de la Xarxa Balear de Sostenibilitat per donar imatge d'unitat a nivell de comunitat autònoma.

A continuació pren la paraula la Sra. Gari Petrus. Comenta que no s'ha d'oblidar que els ajuntaments fan feina i donen resposta a la ciutadania. El fet de fer una feina participativa la feina és més difícil; el fet d'adquirir el compromís d'una Agenda Local és una porta oberta als ciutadans i aquests volen una constatació del que es fa. El model de Menorca és el que s'ha d'exportar perquè van ser pioners en aquest tema. Comenta que Menorca s'adhereix al paraigües del Consell Insular de Menorca i el Govern Balear. Diu també que comparat el PAAM amb els ajuts que es reben aquests són anecdòtics.

El Sr. Chacártegui comenta que els ajuts del Govern Balear no han de cobrir les accions de les Agenda Local 21 sinó que aquestes s'han de fer amb una redistribució dels recursos propis de l'ajuntament i qui no ho pugui seguir pot deixar-ho.

La Sra. Giuditta Zaniol insisteix en el tema de les subvencions i demana la quantia disponible. El Sr. Chacártegui comenta que es disposa de 450.000€, amb un marge de 12.000-18.000€ per municipi.

La Sra. Lali Llufríu comenta que l'Agenda Local 21 ho és tot, que els recursos són ben rebuts però que l'AL21 és transversal. Per altra banda, diu que no només les propostes que surten dels tallers és el que fa l'ajuntament. Respecte de la inclusió del logo, diu que no costa gens incorporar-lo, només el pensar-hi.

Pren de nou la paraula el Sr. Pep Llobet. Diu que el seguiment que s'està fent és prou correcte i són conscients dels problemes exposats. Torna recordar que s'ha de votar per aprovar el seguiment que s'ha fet. Dit això s'aprova per unanimitat.

Els punts que considera s'han de polir amb l'Oficina Tècnica i amb cada ajuntament són els següents:

- Subvencions.
- Indicadors i dades disponibles
- Difusió als ciutadans i cap a fora. Aquest pot ser un aspecte a treballar també des del Govern Balear per posar-nos en la mateixa alçada que altres municipis europeus.

A continuació pren la paraula la Sra. Fina Casals, qui fa les conclusions següents:

- El web del Govern ha de tenir un link al d'Agenda Local 21 del Consell Insular.
- Interpel·la als membres del Govern Balear sobre la creació del Comitè Interinsular, doncs se'n va parlar però no apareix en el Decret d'Agenda Local de les Illes.
- Les trobades d'Agenda Local Municipals del Govern Balear es convoquen amb molt poca antel·lació i això és un problema doncs no es té temps per preparar-ho.
- Respecte de la reunió de Hannover reflexiona sobre l'assistència únicament de batlles i no de regidors que són els que de fet treballen l'Agenda Local més de primera mà.

El Sr. Llobet respon que hi ha una proposta de programa per les properes Jornades, però que de moment no hi ha una data tancada

El Sr. Chacártegui diu que la promesa del Sr. Conseller del Govern Balear feta a Hannover va ser que seran a Menorca.

La Sra. Fina Casals demana com està sent l'avanç del procés d'Agenda local a altres municipis de les illes.

El Sr. Chacártegui respon que hi ha un projecte a nivell europeu i estatal de medi ambient urbà. Aquest pot ser un tema important de cara a aconseguir ajuts provinents de plans d'acció europeus i com a forma de treure subvencions.

Acords:

- 1r.** Aprovar l'acta de la sisena reunió del Comitè Insular d'AL21.
- 2n.** Validar el seguiment de les Agenda Local 21 dels vuit municipis de Menorca a partir de la informació del document adjunt i remetre aquest, juntament amb l'acta del Comitè, com a l'informe de seguiment corresponent a la Comissió Balear de Sostenibilitat.
- 3r.** Crear mecanismes per a una major coordinació de l'Oficina Tècnica d'Agenda Local 21 de Menorca i la Conselleria de Medi Ambient del Govern Balear.

La presidenta aixeca la sessió, de la qual, com a secretari, estenc aquesta acta.

El secretari,

Sr. Joan Joaneda

La Presidenta,

Sra. Fina Casals Senent

Annex 4: Notes de la reunió de tècnics de la XBS de 28 de febrer

REUNIÓ DE TÈCNICS DE LA XARXA BALEAR DE SOSTENIBILITAT

Palma, 28 de febrer de 2007

Resum de punts significatius

Assistents:

- Ventura Blach, director general de Qualitat Ambiental i Litoral
- Guillermo Chacártegui (Conselleria Medi Ambient, cap del servei)
- Josep Llobet (Conselleria Medi Ambient)
- Pep Martorell (Conselleria Medi Ambient)
- Joan Sastre (Conselleria Medi Ambient)
- Giuditta Zaniol (Aj. Sant Lluís)
- Xavi Cardona (Aj. Ciutadella)
- Josep Fortuny (ibTEC, pel Consell Insular de Menorca)
- Representants del Consell de Mallorca, Consell d'Eivissa i diferents ajuntaments de Mallorca.

Ordre del dia:

1. Aprovació acta de la reunió anterior.
2. Formulari de seguiment de l'avanç dels Plans d'Acció.
  - S'aprova com a formulari de seguiment comú per tots els municipis de Balears el que s'ha fet a Menorca, establint criteris de codificació i classificació dels projectes comuns.
  - Es debat la conveniència d'incloure informació econòmica, i es deixa a criteri dels ajuntaments donar dades del pressupost previst i incorregut (no serà per tant obligatori). Per que tots els ajuntaments calculin el cost intern de la mateixa manera, el cap de servei es compromet a elaborar uns criteris comuns.
3. Proposta de projecte comú a desenvolupar. Des de la Conselleria donen suport a diferents projectes. Els ajuntaments interessats els poden incloure al seu Pla d'Acció i els han de costejar amb recursos propis (poden però demanar subvenció al Govern Balear dins del marc de les ajudes d'Agenda Local 21):
  - Auditories ambientals domèstiques: els ciutadans les sol·liciten a l'Ajuntament, i aquest amb recursos propis o contractant una empresa externa (a Alcúdia ja ho fan així) fan l'auditoria del seu domicili. El cost, si es contracta externament, és d'uns 100€ per cada auditoria.
  - Cartell a l'entrada del municipi amb el logo de la Xarxa per informar que segueix una AL21.
  - Premi al millor projecte d'AL21 entre els municipis de les Balears.
  - Diploma pels municipis amb major grau d'avanç en la implantació de l'AL21.
  - Material de sensibilització ambiental pels centres escolars.
4. Informen que la XBS s'ha adscrit a la Red de redes de desarrollo local sostenible, del Ministeri de Medi Ambient (www.ecourban.net)